

FATF

SMERNICE FATF

O STATISTICI I PODACIMA U VEZI SA SPN/FT

Radna grupa za finansijsku akciju (FATF) je nezavisno međuvladino telo koje se bavi razvojem i promocijom politika za zaštitu globalnog finansijskog sistema od pranja novca, finansiranja terorizma i finansiranja širenja oružja za masovne uništenje. Preporuke FATF su priznate kao standard za sprečavanje pranja novca (SPN) i finansiranja terorizma (FT).

Za više informacija o FATF, molimo posetite www.fatf-gafi.org

Ovaj dokument i/ili bilo koja mapa koja se u njemu nalazi, ne dovode u pitanje status ili suverenitet nad nekom teritorijom, linije razgraničenja ili međunarodne granice niti ime ijedne teritorije, grada ili oblasti.

Referenca za citiranje:

FATF (2015), *Guidance on AML/CFT-related data and statistics*, FATF, Paris
www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/aml-cft-related-data-statistics.html

© 2015 FATF/OECD. Sva prava zadržana.
Reprodukcija ili prevod ove publikacije nisu dozvoljeni bez prethodne pisane saglasnosti.
Zahtevi za izdavanje takve saglasnosti, bilo za celu publikaciju ili samo jedan njen deo,
podnose se Sekretarijatu FATF, na adresu 2 rue André Pascal 75775 Paris Cedex 16,
France
(faks: +33 1 44 30 61 37 ili email: contact@fatf-gafi.org).

Fotografija za naslovnu stranu preuzeta sa: ©Thinkstock

Овај пројекат финансира
Европска унија

Ova publikacija je prevedena uz finansijsku pomoć Evropske unije. Za sadržinu ove publikacije isključivo je odgovoran FATF, i ta sadržina nipošto ne izražava zvanične stavove Evropske unije. Evropska unija ne preuzima odgovornost ni za kakve greške ili propuste u ovom prevodu.

Publikacija [Smernice FATF o podacima i statistici u vezi sa SPN/FT] predstavlja prevod na srpski jezik originalne verzije na engleskom jeziku. Prevedena je na srpski jezik uz odobrenje Sekretarijata FATF, u okviru projekta: Unapređenje kvaliteta i efikasnosti izveštavanja o sumnjivim transakcijama i ključnih funkcija Uprave za sprečavanje pranja novca, koji finansira Evropska unija. Korisnik projekta je Ministarstvo finansija Republike Srbije - Uprava za sprečavanje pranja novca. Projekat sprovodi konzorcijum koji predvodi KPMG.

Zvanična verzija publikacije na engleskom jeziku dostupna je na www.fatf-gafi.org
Autorsko pravo © FATF/OECD. Sva prava zadržana.

Ovo je radni prevod. U slučaju sukoba u vezi sa tumačenjem, merodavna je zvanična verzija teksta, objavljena na internet stranici FATF.

SADRŽAJ

AKRONIMI	6
I. UVOD	7
II. PRIKUPLJANJE, KOMPILACIJA I PREDSTAVLJANJE PODATAKA I STATISTIKE U VEZI SA SPN/FT	10
A. Glavni izazovi.....	10
B. Opšta vodeća načela	11
Nacionalni podaci	11
Godišnji podaci	11
Interna doslednost prikupljenih podataka	12
Transparentnost definicija.....	12
Jedinice mere.....	13
Dezagregacija.....	13
Druga tehnička pitanja (valute, numerički sistemi, itd.).	14
Predstavljanje podataka i statistike.....	14
C. Organizacija o koordinaciji prikupljanja i vođenja podataka	14
Moguće faze prikupljanja i vođenja podataka	15
Moguće institucije i službe koje učestvuju u procesu	18
D. Dodatne reference.....	19
III. ANALIZA PODATAKA I STATISTIKE U VEZI SA SPN/FT	21
A. Razumevanje metodologije za prikupljanje podataka i terminologije	21
B. Merenje doslednosti dostavljenih podataka	21
C. Povezivanje kvantitativnih i kvalitativnih podataka	21
D. Pregled podataka i statistike u kontekstu.....	22
Kontekst, strukturalna pitanja i materijalnost	22
Oprezna primena poređenja među državama	23
E. Dodatne reference.....	25
IV. PRIMERI KORISNE STATISTIKE	26
A. Kontekstualni podaci	26
B. Primeri posebno korisne statistike	27
C. Potencijalni primeri statistike relevantni za svaki neposredni ishod.....	30
Neposredni Ishod 1.....	31
Neposredni Ishod 2.....	32
Neposredni Ishod 3.....	37
Neposredni Ishod 4.....	43
Neposredni Ishod 5.....	50
Neposredni Ishod 6.....	54
Neposredni Ishod 7.....	58
Neposredni Ishod 8.....	62
Neposredni Ishod 9.....	65
Neposredni Ishod 10.....	69
Neposredni Ishod 11.....	72
V. IZVORI	74
VI. ANEKS 1: STUDIJA SLUČAJA	75
VII. ANEKS 2: IZVODI IZ DOSTUPNIH OBRAZACA ZA PRIKUPLJANJE PODATAKA I STATISTIKE U VEZI SA SPN/FT.....	78

AKRONIMI

SPN	Sprečavanje pranja novca
SV	Stvarno vlasništvo
PPS (CDD)	Poznavanje i praćenje stranke
BPT (CFT)	Borba protiv finansiranja terorizma
IGT (CTR)	Izveštaj o gotovinskoj transakciji
DNFBP	Određena fizička i pravna lica van finansijskog sektora
ETS (ETF)	Elektronski transfer sredstava
EU	Evropska unija
FATF	Radna grupa za finansijsku akciju
FI	Finansijske institucije
FOS (FIU)	Finansijsko-obaveštajna služba
BDP	Bruto domaći proizvod
MMF	Međunarodni monetarni fond
NI (IO)	Neposredni ishod
OSZ	Organ za sprovođenje zakona
PN (ML)	Pranje novca
UPP (MLA)	Uzajamna pravna pomoć
MoR (MoU)	Memorandum o razumevanju
MVTS	Usluge prenosa novca i vrednosti (MVTS)
NPO	Neprofitna organizacija
OEBS	Organizacija za bezbednost i saradnju u Evropi
PEL (PEP)	Politički eksponirana lica
ISKD (POC)	Imovina stečena izvršenjem krivičnog dela
P. (R.)	Preporuka
IST (STR)	Izveštaj o sumnjivoj transakciji
FT (TF)	Finansiranje terorizma
UN	Ujedinjene nacije
SBUN (UNSC)	Savet bezbednosti Ujedinjenih nacija
RSBUN (UNSCR)	Rezolucija Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija

I. UVOD

Polazne informacije

1. Metodologija koju je FATF usvojio 2013. godine za procenu sistema za sprečavanje pranja novca/ finansiranja terorizma (SPN/FT) (Metodologija) zasnovana je na razumevanju da sveobuhvatna procena bilo kog sistema za SPN/FT zahteva razmatranje dve komplementarne komponente: tehničke usklađenosti sa jedne strane, i delotvornosti sa druge. Dok se tehnička usklađenost odnosi na sprovođenje specifičnih zahteva Preporuka FATF, delotvornost se šire definiše kao nivo u kom finansijski sistemi i privrede ublažavaju rizike i pretnje od pranja novca (PN) i finansiranja terorizma i širenja oružja za masovno uništenje.
2. Prepoznajući vrednost podataka i statistike u vezi sa SPN/FT, Preporuka 33 iz Preporuka FATF iz 2012. godine (P.33) propisuje: "Države treba da vode sveobuhvatnu statistiku o pitanjima od značaja za delotvornost i efikasnost svojih sistema za SPN/FT. To treba da obuhvati vođenje statističkih podataka o primljenim i prosleđenim izveštajima o sumnjivim transakcijama; o istragama pranja novca i finansiranja terorizma; krivičnom gonjenju i osuđujućim presudama; zamrznutoj, zaplenjenoj i oduzetoj imovini; i o uzajamnoj pravnoj pomoći ili drugim međunarodnim zahtevima za saradnju.".
3. Uzimajući u obzir izazove u proceni delotvornosti, Metodologija dalje identificuje jedanaest neposrednih ishoda (NI) koji su od ključnog značaja za robusan sistem za SPN/FT, i predlaže primere informacija koje mogu biti relevantne za procenu svakog od ovih ishoda. Metodologija posebno naglašava da kvantitativni podaci i statistika mogu biti korisna nadopuna kvalitativnim podacima, pod uslovom da se tumače kritički i u kontekstu specifičnih okolnosti za datu državu.
4. Statistika o SPN/FT visokog kvaliteta može da donese nekoliko važnih prednosti, pored toga što podržava procene delotvornosti. Na primer, statistika je glavni ulaz za nacionalne procene rizika, i omogućava nacionalnim organima da tačnije mere pretnje i da u skladu sa njima opredeljuju resurse, a takođe mogu da unaprede i alate za upravljanje. Dosledna i sveobuhvatna statistika takođe pruža FATF i drugim telima robusniju kvantitativnu osnovu za rad na globalnom nadzoru nad finansijskim sistemom.
5. Na osnovu ovog polazišta, studije koje je sproveo Međunarodni monetarni fond (MMF)¹ i procene koje je sproveo FATF i druga tela za procenu utvrđile su da statistike koje države proizvode često nisu dovoljno sveobuhvatne ili pouzdane da pruže informacije za procenu sistema za SPN/FT države. Ako je i dostupna, ne znači da države prikupljaju statistiku efikasno ili je korisnici dosledno analiziraju. Pored toga, statistika nije uvek dosledna među državama, i stoga pruža tek ograničen osnov za regionalno ili globalno praćenje rezultata u oblasti SPN/FT.

Svrha i delokrug primene

6. Ove Smernice su neobavezujuće i oslanjaju se na činjenicu da većina država poseduje dobro uspostavljene protokole za prikupljanje i predstavljanje statistike koji su prilagođeni njihovom specifičnom kontekstu. U skladu sa tim, njihova svrha je da obezbede neiscrpan spisak opcija za korišćenje statistike kao nadopune kvalitativnim podacima u proceni sistema za SPN/FT, uviđajući da se ove informacije takođe mogu koristiti u druge svrhe. Glavni ciljevi Smernica su da:

¹ MMF (2011a i 2011).

- Definišu opcije za prikupljanje, vođenje i predstavljanje statistike u vezi sa SPN/FT.
- Pruže savet o načinu analize statistike u vezi sa SPN/FT.
- Daju konkretnе primere statistike koji mogu biti korisni za procenu delotvornosti sistema za SPN/FT u okviru Metodologije.

7. U svetu ovih ciljeva, Smernice mogu predstavljati resurs za čitav niz zainteresovanih strana uključenih u napore za SPN/FT, uključujući i države koje žele da procene ili demonstriraju delotvornost svojih sistema za SPN/FT (npr. u kontekstu uzajamne evaluacije) i međunarodna tela kao što su FATF, Regionalna tela slična FATF i Međunarodne finansijske institucije, u njihovom radu posebno u oblasti rizika, trendova i metoda (npr. globalno praćenje SPN/FT).

8. Smernice nemaju za cilj da pruže tumačenje zahteva u skladu sa P.33. Prema tome, ne treba ih čitati kao da zahtevaju prikupljanje čitavog niza moguće navedene statistike, ili kao da sprečavaju prikupljanje alternativne statistike koja služi ekvivalentnoj svrsi. Ne postoji jedinstveno rešenje za sve: svaki model za prikupljanje podataka treba da bude ustanovljen u svetu konteksta u državi.

Proces i metod izrade Smernica

9. U junu 2014, Grupa FATF za evaluacije i usklađenost saglasila se o projektnom zadatku za projektnu grupu za podatke i statistiku da izradi nacrt ovih Smernica. Ulazni podaci za Smernice prikupljeni su iz tri glavna kanala:

- **Skupovi podataka koji se odnose na NI:** Od članova projektne grupe je traženo da izrade listu mogućih podataka i statistike za svaki NI. Modeli su takođe zahtevali praktične primere o tome kako se kvantitativni podaci i statistika mogu prikupljati, objedinjavati, tumačiti i analizirati u kontekstu svakog NI i u vezi sa svakim ključnim pitanjem.
- **Onlajn anketa:** Eksperti koji su učestvovali u prvim uzajamnim evaluacijama FATF u Četvrtom krugu zamoljeni su da učestvuju u onlajn anketi. Svrha ove ankete bila je trojaka: (i) da se stekne bolje razumevanje korisnosti različitih kvantitativnih podataka na koje se poziva ili upućuje u Metodologiji za procenu delotvornosti u skladu sa jedanaest NI; (ii) da se izmeri za koje su podatke ispitanici smatrali da su od ključne važnosti za razumevanje procenjenog rizika i konteksta države; i (iii) da se stekne naznaka o tome sa koje su to karakteristike sa kojima većina vrsta podataka treba da bude usklađena.
- **Pregled Izveštaja o uzajamnog evaluaciji:** Sekretariat FATF je sproveo pregled inicijalnih uzajamnih evaluacija sprovedenih prema Metodologiji FATF u cilju identifikovanja referentnih podataka i statistike za svaki NI.

10. Smernice se takođe oslanjaju na postojeću literaturu o podacima i statistici u vezi sa SPN/FT, kao i na postojeće modele međunarodnih tela, na koje se poziva tamo gde je to pogodno kako bi se izbeglo dupliranje.

Struktura

11. Ove Smernice su organizovane na sledeći način. U **Poglavlju II** navedena su potencijalna razmatranja za prikupljanje i vođenje statistike u vezi sa SPN/FT, i sa materijalnog i sa procesnog aspekta; u **Poglavlju III** definisana su opšta načela koja mogu pružiti informacije za analizu statistike u vezi sa SPN/FT; i u **Poglavlju IV** navedeni su primeri korisne statistike koje države mogu da razmotre da prikupljaju u svrhu procene delotvornosti svojih sistema za SPN/FT.

II. PRIKUPLJANJE, KOMPILACIJA I PREDSTAVLJANJE PODATAKA I STATISTIKE U VEZI SA SPN/FT

12. Svrha ovog poglavlja je da pomogne nacionalnim organima koji žele da prikupljaju, objedine i predstave statistiku u vezi sa SPN/FT, bilo u svrhu uzajamne evaluacije ili za druge namene. U Odeljku A su navedeni glavni izazovi koji treba da budu uzeti u obzir. U Odeljku B su identifikovana opšta vodeća načela koja će doprineti jasnosti i korisnosti prikupljenih i predstavljenih podataka u vezi sa SPN/FT. U Odeljku C su opisane dobre prakse za procese prikupljanja podataka na nacionalnom nivou. U Odeljku D su ponuđeni dodatni resursi u vidu dodatne literature.

A. GLAVNI IZAZOVI

13. Uspostavljanje dobrih praksi za prikupljanje, objedinjavanje i predstavljanje podataka i statistike u vezi sa SPN/FT pre svega zahteva dobro razumevanje glavnih izazova koji su povezani sa ovim procesima. OEBS identificuje pet glavnih izazova sa kojima se države mogu suočiti kada pokreću procese prikupljanja podataka u vezi sa SPN/FT:²

- ***Veliki broj zainteresovanih strana.*** Na primer, finansijsko-obaveštajne službe (FOS), organi za sprovođenje zakona (OSZ), tužilački organi, pravosudni sistemi, carinske službe, regulatori, kreatori politika i subjekti iz privatnog sektora.
- ***Nekompatibilni podaci.*** Razlike u sistemima između organa mogu imati za posledicu da se o sličnim ili istim podacima izveštava na različite načine, čime se konsolidacija podataka na nacionalnom nivou otežava ili je čak nemoguća.
- ***Problemi sa definicijama.*** Prisutan je nedostatak jasnih prihvaćenih definicija na nacionalnom (ili međunarodnom) nivou indikatora koji se odnose na SPN/FT.
- ***Sistemske razlike.*** Složena i fragmentisana priroda sistema za SPN/FT, trajanje procesa za SPN/FT i razlike između službi predstavljaju izazove za praćenje konkretnih izveštaja kroz operativni lanac za SPN.
- ***Ograničene smernice.*** Zadatak prikupljanja tačnih i korisnih podataka o SPN/FT postaje još izazovniji usled nedostatka konsenzusa i smernica na međunarodnom nivou o tome koje konkretne podatke treba prikupljati.

14. Pored toga, neke države ne poseduju praksu ili kapacitet da konzistentno izveštavaju o rezultatima ili ishodima vladinih procesa kroz podatke, i ustavna organizacija države (na primer, savezna struktura) takođe može predstavljati izazov.

² OEBS (2012), str. 12-13.

B. OPŠTA VODEĆA NAČELA

15. Sledеća opšta vodeća načela mogu da uvećaju stepen jasnosti i korisnosti prikupljenih i predstavljenih podataka u vezi sa SPN/FT.

NACIONALNI PODACI

16. Generalno, podaci treba da oslikavaju podatke sa nacionalnog nivoa, pre nego situaciju u pojedinačnim službama ili regionima, iako regionalni podaci mogu biti korisni u određenim kontekstima. Za prikupljanje podataka na nacionalnom nivou, od suštinskog je značaja da se koriste dosledne definicije, isti vremenski periodi i da se izbegava dupliranje brojanja. Korišćenje uporedivih podataka će takođe omogućiti državama da prate razvoj statistike tokom vremena (godišnje serije) i u prostoru (na nacionalnom nivou).

GODIŠNJI PODACI

17. Podatke uopšteno treba brojati u godišnjim serijama, raščlanjenim po vremenskim nizovima za najmanje tri prethodne godine, ako je moguće i za pet. Podaci takođe treba da se odnose na skorašnje vremenske periode i da se objavljaju što je pre moguće. U situacijama kada se određeni podaci mogu dobiti za različiti vremenski period (npr. "broj izručenja za PN od 2011. godine) potrebno je objasniti razloge za takva ograničenja kako bi se izbegli mogući nesporazumi.

18. Pored toga, države mogu da uspostave protokole ili kriterijume kako bi osigurale doslednost u objedinjavanju godišnjih podataka, i posebno bi trebalo da izbegavaju:

- Korišćenje različitih načina za brojanje istih podataka (npr. postupci za izricanje sankcija mogu se brojati u različitim momentima: kada je sankcija izrečena; kada je postupak pokrenut; kada je povreda otkrivena; kada je sankcija konačna i na nju ne može biti podneta žalba).
- Dvostruko brojanje rezultata iste službe (npr. procese koji traju više od godinu dana, kao što su istrage ili krivično gonjenje, treba brojati samo jednom, a ne svake godine njihovog trajanja).³
- Dvostruko brojanje zajedničkih rezultata koji obuhvataju više od jedne službe (npr. jednu istragu o PN/FT koja uključuje različite organe za sprovodenje zakona ne treba brojati više od jednom u bilo kojoj dатој godini).
- Objedinjavanje parcijalnih godišnjih podataka. Parcijalne godišnje podatke ne bi trebalo automatski objedinjavati u godišnje podatke bez razumevanja mesečne sheme za takve podatke (npr. za određene podatke ne postoji mesečna shema ili su tokom godine prisutne značajne varijacije).

³ Istovremeno, države mogu da odluče da zasebno prikupljaju informacije o prosečnom trajanju takvih istraga ili krivičnih gonjenja kako bi naglasile obim/ složenost predmeta.

19. Države treba da uzmu ove i druge moguće nedoslednosti u obzir pri uspostavljanju mehanizama, protokola i kriterijuma za osiguravanje tačnog korišćenja vremenskih perioda, i treba da omoguće korisnicima da razumeju kako se konsoliduju i broje godišnji podaci.

INTERNA DOSLEDNOST PRIKUPLJENIH PODATAKA

20. Usklađivanje načina na koji službe konsoliduju podatke takođe može predstavljati izazov. Istovremeno, međutim, države treba da pronađu način da predstave podatke različitih službi na dosledan način, čak i kada se procedure, brojanje ili metodi za konsolidaciju razlikuju. Nacionalni organi takođe mogu smatrati pogodnim da izvrše pregled načina na koji se prikupljaju i konsoliduju podaci u vezi sa SPN/FT kako bi videle koje su mogućnosti dostupne za usaglašavanje pristupa tokom vremena.

TRANSPARENTNOST DEFINICIJA

21. Ne može se pretpostaviti da će publika koja čita statistiku uvek razumeti o čemu se izveštava. Statističke definicije značajno variraju među državama, i ponekad čak i među službama u istoj državi (npr. ono što se broji kao jedan Izveštaj o sumnjivoj transakciji (IST)). Usvajanje zajedničkih definicija može predstavljati izazov jer zahteva zakonodavne izmene u nekim državama i takođe može da osujeti postojeći proces prikupljanja podataka. Sa druge strane, veća transparentnost u vezi sa definicijama i svest o različitim definicijama pomaže da se izbegnu nesporazumi.

22. Često, države imaju različite oznake za istu činjenicu (npr. države mogu imati različite oznake za činjenicu oduzimanja imovine). U drugim slučajevima, jedan jedinstveni pojam ne mora imati isto značenje u svim državama (npr. IST, v. primere ispod).

23. Da bi se olakšalo adekvatno razumevanje i procena podataka, važno je da države eksplicitno obezbede precizne definicije određenih pojmoveva koje mogu imati neke specifične karakteristike (npr. pojam istraga i krivično gonjenje mogu zahtevati pojašnjenja u zavisnosti od pravnih sistema: istrage mogu da se odnose na to da organi za sprovođenje zakona istražuju aktivnosti ili, alternativno, da li ih istražuju samo pod nadzorom sudske vlasti ili tužioca, i u tom slučaju razlika između krivičnih gonjenja može zahtevati neka pojašnjenja).

Prozor 1. Primeri različitih domaćih tumačenja IST i mogućih posledica po statistiku.

Budući da ne postoji tačna definicija o tome kako treba brojati IST u standardima FATF, države možda ne razumeju podatke sadržane u IST na jedinstven način. Primeri ovoga uključuju:

- U nekim državama jedan IST može obuhvatati nekoliko ili čak stotine transakcija, dok u drugim državama jedan IST uvek podrazumeva jednu transakciju.
- Neke države mogu imati veliki obim navodnih IST koji nisu zasnovani na sumnjama o transakcijama povezanim sa SPN/FT (npr. automatski IST ili "defanzivni" IST zasnovani na pravovima o kojima se izveštava kao o IST; potencijalno mešanje sa Izveštajem o gotovinskoj transakciji (IGT)).
- Neke države zahtevaju pisani pregled od obveznika o sumnjivim transakcijama pre nego što

obveznik podnese IST. Ovaj proces pomaže da se eliminiše defanzivno izveštavanje i smanjuje broj IST koje FOS prima.

- Neke države od obveznika zahtevaju da sami prikupljaju dodatne informacije i da traže dodatna pojašnjenja od stranki i pregledaju rezultate u pogledu verovatnoće pre podnošenja IST, što kasnije može dovesti do manjeg broja IST.
- Neke države ne primenjuju Preporuke FATF u celosti i preterano sužavaju delokrug obaveza za izveštavanjem. Ovaj pristup može uticati na podatke o IST i trebalo bi ga uzeti u obzir gde god je to moguće.

JEDINICE MERE

24. Države treba da se pridržavaju načela transparentnosti i doslednosti kako bi korisnicima omogućile da razumeju koje su jedinice mere korišćene.

25. U nedostatku univerzalnog dogovora o jedinstvenom protokolu za merenje podataka u vezi sa SPN/FT, države mogu da olakšaju razumevanje time što će jednostavno izneti jedinicu mere koja je korišćena za svaku stavku podataka (npr. za istrage o PN postoji veliki broj mogućih jedinica mere: broj istraga koje je pokrenuo Sud/ sudija; broj policijskih istraga (pre sudskog naloga); broj uspešnih istraga; broj istraga predmeta PN i predikatnih krivičnih dela; broj lica pod istragom zbog PN, itd.).

26. Važno je da su jedinice mere precizne, jasno utvrđene i da se dosledno primenjuju. U suprotnom, konsolidacija podataka od različitih službi ili sveobuhvatno razumevanje evolucije podataka neće biti moguće. Stoga, državama koje konsoliduju podatke iz različitih izvora potrebno je da ti izvori dostavljaju podatke koristeći istu jedinicu mere, i države treba da koriste iste jedinice mere za različite vremenske periode.

27. Pored toga, države treba da izbegavaju grube proračune i približne vrednosti koje proističu iz drugih informacija (npr. "na osnovu raspoloživih podataka može se zaključiti da nezakoniti postupci iznose oko 5% BDP"). U svakom slučaju, ukoliko se rade takvi proračuni, rezultate treba pažljivo tretirati.

DEZAGREGACIJA

28. Nacionalni organi treba da utvrde nivo dezagregacije koji je potreban za temeljnu procenu režima za SPN/FT (npr. podaci o osuđujućim presudama za PN mogu se raščlaniti tako da se odnose na samostalno krivično delo PN, samostalno pranje novca, PN od strane trećih lica i povezano predikatno krivično delo, i takođe raščlanjivanje prema vrstama predikatnih krivičnih dela).

29. U kontekstu uzajamnih evaluacija, Metodologija navodi primere gde podaci moraju biti raščlanjeni ili dezagregirani (npr. po vrsti obveznika, predikatnom krivičnom delu, ili aktivnosti PN, ili po državi porekla). Primeri su navedeni na listi moguće statistike za svaki od NI u Poglavlju IV.

DRUGA TEHNIČKA PITANJA (VALUTE, NUMERIČKI SISTEMI, ITD.)

30. Neka tela za procenu poseduju zvaničnu terminologiju i protokole o tome kako izveštaji treba da budu predstavljeni uključujući i u pogledu valuta. Opštije gledano, iskazivanje vrednosti u evrima (EVRO) ili u američkim dolarima (USD), pored lokalne valute, može biti od pomoći u kontekstu međunarodnih procena, pod uslovom da je metod transparentan i dosledan tokom celog procesa.

31. Pored toga, određene države mogu koristiti regionalne numeričke sisteme sa kojima čitaoci nisu upoznati (v. južnoazijski numerički sistem), i određene brojeve (npr. bilion (na sprskom: milijarda)) koji u zavisnosti od jezika mogu imati različita značenja. Gde je to primenjivo, numerički sistem treba da bude objašnjen i podaci treba da budu predstavljeni u više od jednog formata kako bi bile zadovoljene potrebe svih korisnika.

PREDSTAVLJANJE PODATAKA I STATISTIKE

32. Obrasci koje izdaju razne organizacije navode primere o tome kako se mogu predstaviti različiti podaci u vezi sa SPN/FT. Ovi obrasci su prvenstveno namenjeni državama koje trenutno ne prikupljaju sveobuhvatnu statistiku i žele dodatne smernice o tome šta bi trebalo da prikupljaju i kako da to predstave.⁴ Treba skrenuti pažnju da su ovi modeli razvijeni pre usvajanja Metodologije i stoga ih je možda potrebno prilagoditi kako bi podržali procenu delotvornosti u okviru neposrednih ishoda definisanih u Metodologiji.

C. ORGANIZACIJA O KOORDINACIJA PRIKUPLJANJA I VOĐENJA PODATAKA

33. U ovom poglavlju navedene su praktične smernice o tome kako koordinirati procesima (i vremenski rokovi u vezi sa uzajamnim evaluacijama) potrebnim za prikupljanje i upravljanje podacima i statistikom na nacionalnom nivou, ili podnacionalnom nivou u slučaju federacija. Nijedna od Preporuka FATF ili Metodologija ne navode zahteve za države da poseduju formalizovane procese za ovu namenu, niti se очekuje da takav proces predstavlja rezultat ovih Smernica. Umesto toga, ove Smernice predstavljaju alternative i pitanja koje države treba da razmotre, uključujući: kako da se pomogne službama da razumeju zahteve i pruže neophodne informacije; kako da se centralizuju i organizuju podaci iz različitih izvora; i kako da se uspostavi veza sa službama u cilju prikupljanja podataka.

34. Svaka država ima sopstveni režim za SPN/FT koji obuhvata specifične službe, procedure, pravni osnov, sredstva i protokole koji proizvode različite vrste podataka. Pored toga, često je prisutan nedostatak sistematskih procesa za prikupljanje i vođenje podataka i statistike u okviru nadležnosti, što dovodi do nedoslednosti u postojećim podacima. Neke države imaju političku ili administrativnu strukturu koja komplikuje proces prikupljanja podataka (npr. složene nadležnosti ili federacije); druge države prvenstveno možda jednostavno ne poseduju kapacitet za prikupljanje podataka. Državama može biti od koristi da imenuju vodeću službu ili specijalizovanu međuinstitutionalnu radnu grupu ili koordinacioni mehanizam kako bi osigurale koordinaciju na nacionalnom nivou u svrhu vođenja statistike o SPN/FT.

⁴ V., npr. OEBS (2012), str. 47-60; MONEYVAL *Template for 4th assessment visits progress reports* (2013) (unpublished; excerpt attached in Annex II).

MOGUĆE FAZE PRIKUPLJANJA I VOĐENJA PODATAKA

35. Svaka država treba da razmotri specifične karakteristike sopstvenog režima za SPN/FT kako bi ustanovila odgovarajući protokol za prikupljanje i vođenje podataka i statistike. Svaki model treba da bude ustanovljen u svetlu konteksta države. Kao što je ranije već napomenuto u ovim smernicama, ne postoji jedinstveno rešenje koje svima odgovara. Međutim, moguće je identifikovati određeni broj zajedničkih karakteristika koje bi u većini država bile korisne za vođenje procesa prikupljanja podataka bez obzira na specifične okolnosti na nacionalnom nivou. Neke moguće odluke koje bi mogle da budu donete u ovom procesu su:

a. Imenovati vodeću službu ili međuinstitutionalnu radnju grupu ili koordinacioni mehanizam

36. Na početku, korisno je utvrditi koja nacionalna služba će predvoditi proces prikupljanja podataka, i/ili formirati međuinstitutionalnu radnu grupu ili koordinacioni mehanizam konkretno u ovu svrhu. Takođe je poželjno da vodeća služba/ radna grupa/ koordinacioni mehanizam (u daljem tekstu "vodeća služba") uživa adekvatnu političku podršku (npr. od strane Nacionalne međuresorne komisije za SPN/FT/ Saveta ili ekvivalentne/ slične institucije) budući da ova podrška sa visokog nivoa podstiče delotvorniju i blagovremeniju saradnju sa svim ostalim uključenim službama.

b. Identifikovati sve službe i institucije na nacionalnom nivou uključene u režim za SPN/FT

37. Vodeća služba će imati koristi od dobrog pregleda i razumevanja svih uključenih službi, kao i od toga kojim konkretnim informacijama u vezi sa SPN/FT one upravljaju: Koje su relevantne javne institucije ili službe odgovorne za svaki sektor i/ili oblast SPN/FT? Koje podatke su u poziciji da obezbede? Da li identifikovane službe pokrivaju sve aktivnosti i operacije koje su navedene u pojmovniku FATF za finansijske institucije i DNFBP, i sve aktivnosti na koje se upućuje u NI?

38. Ovaj posao se dodatno komplikuje u slučajevima država sa decentralizovanim političkim režimima, kao što su federacije gde se podaci prikupljaju nezavisno od strane regionalnih vlada i službi (npr. ako Ministarstvo pravde ili savezni sudovi ne dobijaju sistematski informacije od odeljenja pravde na nivou regiona/ država ili od strane regionalnih državnih/ sudova). Ove nadležnosti možda moraju da ustanove proceduru koja centralnoj agenciji omogućava da pribavi informacije od regionalnih institucija. Alternativno, ali i izazovnije, je da vodeća služba direktno prikuplja podnacionalne podatke i statistiku (tj. tako što će zahtevati informacije od relevantnih regionalnih agencija ili odeljenja).

39. Usled potencijalno velikog broja uključenih službi, ovaj korak takođe može da obuhvati da vodeća služba treba da uzme u obzir moguće dvostruko brojanje usled preklapanja odgovornosti (npr. organi za sprovođenje zakona, nadzorni organi ili organi za praćenje).

c. Pristupiti drugim službama

40. Pošto su službe identifikovane, vodeća služba može poželeti da bude proaktivna u iniciranju kontakta sa drugim institucijama uključenim u režim za SPN/FT u cilju olakšavanja saradnje. Ovaj pristup će biti lakši ako visoki organi/ ministarstva u čijem sastavu se službe nalaze odobre saradnju

sa vodećom službom u procesu prikupljanja podataka i izdaju jasna uputstva u ovom pogledu svojim zaposlenima ili jedinicama za statistiku. Sa svoje strane, vodeća služba može da doprinese produktivnoj saradnji tako što će detaljnije objasniti proces.

41. Nivo saradnje će takođe biti viši ako službe budu imale dovoljno saznanja o tome zašto su saradnja sa njihove strane i njihovo uključivanje od tolikog značaja. Vodeća služba može želeti da posebno objasni sledeće:

- Svrhu prikupljanja podataka (tj. za međunarodnu procenu režima za SPN/FT države).
- Obrazloženje za traženje određene vrste podataka (npr. za poštovanje zahteva P.33 i da bi se demonstrirala delotvornost za svaki od jedanaest NI).
- Da su sve službe uključene pod jednakim uslovima- ovo je timski napor a ne pojedinačni projekat ili odgovornost jedne službe.
- Da tražena saradnja ne umanjuje kapacitet službe za prikupljanje podataka na način kako ona to trenutno radi, već da će uspostavljanje određenih zajedničkih protokola i definicija svima biti od pomoći.

d. Identifikovati postojeću statistiku i prakse za prikupljanje podataka u vezi sa SPN/FT na nacionalnom nivou

42. Da bi se smanjilo dupliranje napora, jedna od opcija može biti da se uzme fond podataka i statistike koji različite službe već prikupljaju i vode- bilo redovno ili na bazi " od slučaja do slučaja"- i da se takvi podaci iskoriste kao informacije za procenu (npr. od strane pravosuđa, policije, FOS, nadzornih organa, ministarstava, parlamenta (odgovornost vlade), zavoda za statistiku, Narodne banke/ regulatornih organa, Carine, itd.).

43. Međunarodne institucije takođe mogu posedovati statistike o SPN/FT koja može biti korisna za procenu, posebno u pogledu konteksta države, strukturnih pitanja i materijalnosti (npr. EU, MMF, Grupacija Svetske banke, regionalne razvojne banke, UN, Interpol i Europol).

e. Utvrdite koji su podaci potrebni

44. Statistika je potrebna da bi se demonstrirala kako tehnička usklađenost sa P.33, tako i delotvornost prema jedanaest NI (v. Poglavlje IV ispod, "Primeri korisne statistike"). Da bi se identifikovale potrebne vrste podataka, vodeća služba može konsultovati druge ključne službe, postojeće modele ili matrice za prikupljanje podataka (npr. liste navedene u Odeljku IV.C ispod, "Potencijalni primeri podataka i statistike od značaja za svaki Neposredni ishod"). U ovoj fazi, da bi se izbegli nesporazumi, takođe je korisno da vodeća služba pojasni statističke definicije i pojmove koji se koriste u proceni.

f. Kontakt lica u službama

45. Korisno je da rukovodeće telo svake institucije ili službe koja će pružati statističke podatke imenuje kontakt osobu koja će biti odgovorna za pružanje relevantnih podataka i informacija u skladu sa ustanovljenim vremenskim rokovima i procedurama, kao i za centralizovanje komunikacije sa

vodećom službom. U cilju olakšavanja razmene informacija, kontakt osoba može na primer biti jedinica koja ima kompletan pristup traženim podacima ili je u mogućnosti da na drugi način pribavi informacije od drugih delova službe. Kompletan spisak kontakt osoba koje su službe imenovale je preduslov za uspešan proces prikupljanja podataka.

46. Pored informacija navedenih u tački e) iznad, vodeća služba može prodiskutovati i saglasiti se sa svim službama o različitim aspektima kao što su pitanja definicija; vrste potrebnih podataka (npr. indikatori, specifični skupovi podataka); i ukoliko postoje kontraverzna pitanja na koja treba obratiti pažnju.

47. Istovremeno, svaka kontakt osoba će možda morati da obavesti vodeću službu o bilo kakvim okolnostima koje mogu uticati na proces, kao što su specifične karakteristike procesa prikupljanja podataka te institucije, mogući nedostaci u pogledu informacija potrebnih za proces procene, poteškoće u pribavljanju ili pružanju određenih vrsta podataka, itd. Kontinuirana komunikacija sa kontakt osobama će vodećoj službi olakšati konsolidaciju i centralizaciju podataka iz različitih izvora.

g. Proces prikupljanja

48. Vodeća služba može da bude jedinica odgovorna za uspostavljanje vremenskih rokova, procedura i mogućih obrazaca za prikupljanje i konsolidaciju podataka. To može da uradi tako što će izdati smernice svim službama sa detaljnim uputstvima lakim za praćenje. Kontakt osobe su, zauzvrat, odgovorne za blagovremeno popunjavanje i prosleđivanje (ili učitavanje na zajednički veb-sajt ili platformu) traženih informacija.

49. Pored obezbeđivanja sirovih podataka, kontakt osobe će možda morati da adekvatno konsoliduju informacije iz različitih izvora iste službe ili institucije; da bi se osiguralo da je izbegnuto dvostruko brojanje; da bi se uključile napomene ili pojašnjenja tamo gde su potrebna; i u kontekstu uzajamnih evaluacija, za pružanje dodatnih pojašnjenja timu za procenu ako to bude potrebno.

h. Analiza informacija dostavljenih od strane svake službe i identifikovanje nedostataka i izazova

50. Ovaj korak može uključivati da vodeća služba treba da utvrdi moguće nedostatke i nedostajuće informacije: Da li postoje neki problemi sa primljenim podacima? Kako ti problemi mogu da budu rešeni? Koji protokoli ili kriterijumi su potrebni da bi se osigurala dosledna konsolidacija? Uobičajeni izazovi u ovoj fazi uključuju:⁵

- Preklapanje odgovornosti.
- Dvostruko brojanje.
- Nedostatak koordinacije među službama.
- Fragmentisanost informacija širom zemlje.
- Problemi sa definicijama (upotreba jednog pojma sa različitim značenjima).
- Kontradiktorne ulazne informacije.

51. Vodeća služba može utvrditi najadekvatnije rešenje na bazi od slučaja do slučaja. Komunikacija

⁵ Stavovi 16-32 iznad navode opšta vodeća načela koja mogu biti od pomoći pri rešavanju ovih izazova.

sa kontakt osobama će obezbediti dragocene informacije u ovom smislu (npr. nedostatak doslednosti podataka između službi može biti usled različitih sistema brojanja ili različitog tumačenja definicije; dvostruko brojanje može biti usled procesa koji traju preko godinu dana ili zato što je nekoliko službi radilo na predmetu).

i. Kompilacija prikupljenih podataka

52. Svaka institucija ili javna služba može imati sopstveni način prikupljanja podataka, sopstvene obrasce ili grafikone. Ako je tako, vodeća služba je odgovorna za konsolidaciju svih informacija primljenih od drugih službi na dosledan i transparentan način.

53. Ovaj proces će, kako je navedeno u tački f) iznad, imati koristi od kontinuirane komunikacije sa svim kontakt osobama. Takođe se preporučuje da vodeća služba uključi određena pojašnjenja i napomene s tumačenjima uz konsolidovane podatke i povezane grafikone u statističkim proizvodima ili izveštajima.

54. Pošto je konsolidovan, nacrt rezultata se može podeliti sa svim uključenim službama i institucijama na komentar i zapažanja. Savetuje se da se uključi upućivanje (reference) na izvore na koje se svaki podatak ili grafikon oslanja. Pored toga, identifikovanje manje kooperativnih institucija u ovoj fazi može biti alat za povećanje nivoa angažovanosti.

j. Odobravanje finalnog proizvoda

55. Finalni proizvod se odobrava u skladu sa važećim procedurama.

k. Vođenje podataka i statistike

56. P.33 od država zahteva da "vode sveobuhvatnu statistiku o pitanjima od značaja za delotvornost i efikasnost svojih sistema za SPN/FT." Pojam da vode uključuje koncept vođenja tačne, dosledne i ažurne statistike. Dok učestalost ažuriranja statistike može zavisiti od situacije u državi i teme, statistika koja je od ključnog značaja za razumevanje i upravljanje glavnim rizicima od PN i FT treba redovno da se ažurira, odnosno na godišnjem nivou, i da bude dostupna. Dodatni dezagregirani podaci potrebni u svrhe procene ili drugih studija mogu podrazumevati manje učestalo ažuriranje (iako države mogu da provere koji takvi dezagregirani podaci se prikupljaju dovoljno često da bi njihovo praktično objedinjavanje bilo moguće retrospektivno).

57. Odgovarajući proces za vođenje podataka treba da se zasniva na okolnostima prisutnim u svakoj državi. Takvi procesi mogu, pored drugih opcija, da uključuju centralnu bazu podataka u okviru organa koji objedinjuje unesene podatke i automatski generiše statistiku. Isto tako, od svake službe koja je uključena u režim SPN/FT alternativno se može tražiti da vodi minimalni set statistike za svrhe izveštavanja. Određene vrste važne statistike takođe može voditi nacionalni zavod za statistiku.

MOGUĆE INSTITUCIJE I SLUŽBE KOJE UČESTVUJU U PROCESU

58. Sve službe i institucije uključene u režim za SPN/FT u državi su dužne da pružaju potrebne podatke i statistiku u vezi sa SPN/FT kako bi se demonstrirale usklađenost sa P.33 i delotvornost u skladu sa različitim NI. Od sledećih subjekata, u zavisnosti od specifične raspodele funkcija

ustanovljenih u okviru nadležnosti, će se najverovatnije tražiti da doprinesu u ovom naporu:

- Nacionalna komisija za SPN/FT
- Uprava za trezor ili Ministarstvo finansija
- FOS
- Nadzorni organ za bankarski sektor (često Centralna banka)
- Nadzorni organ za hartije od vrednosti
- Nadzorni organ u sektoru osiguranja
- Nadzorni organi i regulatori za DNFBP
- Ostala nadzorna/ regulatorna tela (npr. mikrofinansiranje, zadruge, NPO)
- Sudovi i tužilaštva. Statistika koju dostavljaju ove institucije može ili ne mora da obuhvata centralizovane informacije od svih sudova ili tužilaštava u državi. Neke informacije mogu voditi specijalizovane pravosudne institucije (npr. za narkotike, organizovani kriminal, poreska krivična dela, predmete korupcije, finansiranje terorizma, terorizam, itd.) ili sudovi, tužilaštva ili regionalni pravosudni organi u različitim regionima ili saveznim državama zemlje.
- Ministarstvo pravde: jedinice za međunarodnu pravnu saradnju, pravosudne službe zadužene za zaplenu/ oduzimanje imovine
- organi za sprovođenje zakona u državi zaduženi za krivična dela PN
- organi za sprovođenje zakona u državi zaduženi za sva predikatna krivična dela za PN
- organi za sprovođenje zakona u državi zaduženi za krivična dela FT
- organi za sprovođenje zakona u državi zaduženi za teroristička krivična dela
- Carina i Odeljenje za akcize
- Poreska uprava
- Druge specijalizovane službe, npr. koordinaciona tela protiv različitih krivičnih dela (narkotici, organizovani kriminal, terorizam)
- Nacionalne službe zadužene za donošenje odluka o zamrzavanju imovine u skladu sa Rezolucijama SBUN
- Nacionalni zavod za statistiku.

D. DODATNE REFERENCE

59. *Priručnik OEBS-a za prikupljanje podataka kao podrške u izradi procena rizika od pranja novca i finansiranja terorizma/ Nacionalnih procena rizika (2012)* pruža pregled prikupljanja podataka i praksi za prikupljanje podataka koje mogu pomoći državama u razvoju i unapređenju sistema za

evidenciju korisne statistike o nacionalnim režimima za SPN/FT. Priručnik pruža savete o pitanjima koja se tiču definicija; perioda izveštavanja; nedostajućih podataka; dezagregiranja podataka; i konverzije valuta i procena vrednosti. Priručnik takođe navodi modele matrica dizajniranih za prikupljanje podataka o glavnim aspektima režima za SPN/FT, koji treba da služe kao referentna tačka državama u izradi nacionalnih praksi za prikupljanje podataka.

60. *Obrazac MONEYVAL-a za izveštaje o napretku u okviru 4. kruga poseta procene* (2013) navodi informacije koje se očekuje da države dostave timovima MONEYVAL-a za procenu, uključujući standardne definicije, vremenske periode, i formate za predstavljanje informacija. Obrazac, koji u određenim slučajevima takođe može biti zamenjen domaćim formatima za prikupljanje podataka u cilju reflektovanja postojećih lokalnih zahteva, je podeljen na sedam odeljaka: polazne informacije; istrage, krivično gonjenje i osuđujuće presude za pranje novca i finansiranje terorizma; privremene mere; IST i drugi adekvatni izveštaji u skladu sa domaćim zakonima; radnje nadzornih organa; uzajamna pravna pomoć i drugi međunarodni zahtevi za saradnju; i obuka o SPN/FT.

III. ANALIZA PODATAKA I STATISTIKE U VEZI SA SPN/FT

61. Svrha ovog poglavlja je da se pomogne korisnicima podataka i statistike. U ovom poglavlju se razmatra značaj razumevanja metodologije prikupljanja podataka i terminologije (Odeljak A), procene doslednosti među pruženim podacima (Odeljak B), povezivanje kvantitativnih i kvalitativnih podataka (Odeljak C), i pregled podataka i statistike u kontekstu (Odeljak C); i identificuju resursi za dodatne reference (Odeljak E).

A. RAZUMEVANJE METODOLOGIJE ZA PRIKUPLJANJE PODATAKA I TERMINOLOGIJE

62. Ključni uslov za valjanu analizu je da se omogući dovoljno vremena za razmatranje metodologije prikupljanja podataka i terminologije. Ovo je posebno tačno kada podatke analizira ekspert iz drugog organa ili države, koji nije onaj koji ih je prikupljao (npr. država koja je predmet procene). U ovim slučajevima, od ključnog je značaja da korisnik ne pravi prepostavke u vezi sa metodologijom brojanja ili definicijama na osnovu sopstvenog iskustva.

63. U svetu iznesenog, može biti od pomoći imati na umu niz vodećih načela navedenih u Poglavlju II kada se vrši analiza podataka i statistike. Na primer, korisnicima može biti potrebno pojašnjenje u vezi sa metodologijom koja je korišćena za konsolidaciju nacionalnih podataka iz različitih službi ili regionala. Međutim, to ne podrazumeva da dostavljeni podaci treba sistematski da budu preispitivani.

B. MERENJE DOSLEDNOSTI DOSTAVLJENIH PODATAKA

64. Uobičajeno je da se uoči neusaglašenost podataka između službi koje rade u istoj oblasti i takođe se često dešava da podaci koje je dostavila jedna služba nisu dosledni sa podacima koje je dostavila druga služba vezano za iste činjenice ili u vezi sa povezanim činjenicama (npr. razlike mogu postojati između broja izveštaja koje je poslala FOS i broja izveštaja koji su izbrojale različite službe koje ih primaju; ili mogu postojati bitne razlike u broju lica osuđenih na kaznu zatvora zbog PN i/ili predikatnih krivičnih dela u odnosu na broj lica osuđenih za ova krivična dela).

65. Ukoliko postoje nedoslednosti između podataka koje prikuplja više od jednog izvora, država će morati da potvrди podatke i pojasni razloge za takva neslaganja među službama. Na primer, ukoliko postoji različit način brojanja istih činjenica u svakoj službi, država možda treba da objasni implikacije takve prakse i, ukoliko je to moguće, predloži način kao da se te razlike izmire.

C. POVEZIVANJE KVANTITATIVNIH I KVALITATIVNIH PODATAKA

66. Cilj procene delotvornosti je da se utvrdi koliko dobro sistem za SPN/FT u državi funkcioniše u celini. U kontekstu uzajamne evaluacije, država koja je predmet procene je dužna da pokaže da je sistem za SPN/FT zapravo delotvoran. Važno je skrenuti pažnju da, iako važni, podaci i statistika čine samo deo ovih dokaza, i ograničene su vrednosti bez odgovarajućih kontekstualnih informacija.

67. Konkretno, Metodologija navodi da podaci i statistika, kao i kvalitativne informacije, treba da se koriste za donošenje informisanog zaključka o meri u kojoj su neposredni ishodi ostvareni. U praksi se koristi komplementarna kombinacija kvalitativnih podataka (često primeri predmeta) i statistike. Statistika pomaže da se ustanovi kako se primeri predmeta sistematično primenjuju.

D. PREGLED PODATAKA I STATISTIKE U KONTEKSTU

68. Metodologija zahteva da se podaci tumače "kritički, u kontekstu okolnosti u državi."⁶ konkretno, "fokus ne bi trebalo da bude na sirovim podacima (koji se mogu tumačiti na čitav niz načina i čak i sa kontradiktornim zaključcima), već na informacijama i analizi koja naznačava, u kontekstu države koja je predmet procene, da li je cilj ostvaren."⁷ U ovom odeljku se razmatra koliko je kontekst relevantan za analizu podataka o SPN/FT, i zašto bi, posledično tome, trebalo izbegavati poređenja među državama.

KONTEKST, STRUKTURNΑ PITANJA I MATERIJALNOST

69. Procena nacionalnog režima za SPN/FT počinje razumevanjem rizika i konteksta države i elemenata koji im doprinose, kao što su priroda i obim *rizika* od PN i FT; okolnosti u državi, koje utiču na *materijalnost* različitih Preporuka; *strukturni elementi* na kojima počiva sistem za SPN/FT; i *ostali kontekstualni faktori* koji mogu uticati na način na koji se mere za SPN/FT primenjuju i u kojoj meri su delotvorne. Relevantne informacije mogu biti dostupne u nacionalnoj proceni rizika države, obično su uopštene i sadrže mešavinu kvalitativnih i kvantitativnih informacija, poput:

- **Rizik od PN/FT:** Nivo i vrste imovine stečene izvršenjem krivičnog dela u datoj zemlji; terorističke grupe koje su aktivne ili prikupljaju sredstva u zemlji; izloženost prekograničnim tokovima kriminala ili nezakonito stečena imovina.
- **Materijalnost:** Relativni značaj različitih delova finansijskog sektora i različitih određenih fizičkih i pravnih lica van finansijskog sektora (DNFBP); veličina integracija i sastav finansijskih i DNFBP sektora; relativni značaj različitih vrsta finansijskih proizvoda ili institucija; količina poslovanja koje se sprovodi u zemlji ili prekogranično; obim u kome se privreda zasniva na gotovini; i procene o veličini neformalnog sektora i/ili sive ekonomije; broj stanovnika, nivo razvoja države, geografski faktori i trgovinske i kulturne veze.
- **Strukturni elementi:** Politička stabilnost; posvećenost na najvišem nivou SPN/FT; stabilne institucije koje karakterišu odgovornost, integritet i transparentnost; vladavina prava; i sposoban, nezavisan i efikasan pravosudni sistem.
- **Drugi kontekstualni faktori:** Zrelost i sofisticiranost regulatornog i nadzornog režima u državi; nivo korupcije i uticaj mera za borbu protiv korupcije; i nivo finansijske isključenosti.

70. Neki rizici i kontekstualne informacije takođe mogu biti u formi kvantitativnih podataka i statistike. Primeri su navedeni u Odeljku A Poglavlja IV.

⁶ Metodologija (FATF, 2013a) stav 53.

⁷ Id.

OPREZNA PRIMENA POREĐENJA MEĐU DRŽAVAMA

71. Kako je već naglašeno, razlike u okolnostima država, sistemima za SPN/FT i praksama za prikupljanje podataka mogu, neposredno ili posredno, uticati na podatke na nacionalnom nivou. Statistika u vezi sa SPN/FT koja se koristi u procenama stoga se obično odnosi samo na državu koja je predmet procene. Države koje se pripremaju za procene stoga treba da izbegavaju poređenja i treba da budu izuzetno obazrive ako se na kraju krajeva koriste podaci iz drugih zemalja ili bilo kakvo grupisanje⁸ za formulisanje zaključaka u pogledu njihove delotvornosti.

72. Neki od faktora koji onemogućavaju poređenje među državama su sledeći:

- **Poteškoće u utvrđivanju srazmernosti:** Veličine privreda država i njihovih finansijskih sektora ne mogu se koristiti kao indikatori sami po sebi jer mnoge druge okolnosti takva poređenje čine nevažećim (npr. neka predikatna krivična dela su možda uobičajenija u državi A nego u državi B; ili određeni finansijski ili nefinansijski sektori mogu biti značajniji u državi A nego u državi B). Slično tome, broj stanovnika ne predstavlja validan osnov za utvrđivanje srazmernosti među državama.
- **Razlike u pogledu rizika od PN/FT:** Nacionalna statistika predstavlja funkciju značajnih rizika povezanih sa svakom državom koji se mogu razlikovati od države do države (npr. ako država A ima visok nivo rizika za bilo koji sektor ili aktivnosti, to će se oslikavati u njenoj statistici u toj konkretnoj oblasti, kao što su broj IST, nadzor zasnovan na proceni rizika i intervencije, broj istraga, krivičnih postupaka, itd.).
- **Nedostatak razumevanja o nacionalnom kontekstu:** Bilo kakvi zaključci o podacima i statistici zahtevaju adekvatnu i duboku analizu unutrašnjih nacionalnih okvira i pokazatelja⁹.

⁸ Grupisanje podrazumeva uzimanje istih podataka od različitih grupa partnera kako bi se videlo kako se jedna grupa poredi sa drugom (npr. poređenje stope osudujućih presuda za PN po milijardi BDP između grupe ekonomija sa sličnim kontekstualnim karakteristikama).

⁹ Na primer, jedno od prilagođavanja specifičnih za određenu državu u cilju pomoći u razumevanju nacionalnog konteksta je iskazivanje podataka kao razlike nominalnog BDP plus M2, što je približno veličina finansijskog sektora. To pokazuje da su PN i FT aktivnosti povezane sa transakcijama koje proističu iz domaćih i transnacionalnih izvora. Stoga, upotreba nominalnog BDP oslikava da imovina stečena PN na domaćem terenu potiče od kriminalne ekonomije- koja je povezana ili je deo celokupne privrede. BDP može da bude valjan pokazatelj imajući u vidu opšti nedostatak podataka o osnovnoj vrednosti imovine stečene izvršenjem krivičnog dela. Upotreba M2 pokazuje da je transnacionalna aktivnost PN ili FT najverovatnije povezana sa korišćenjem finansijskog sektora. M2 je novčani agregat koji obično obuhvata: novčanice i kovanice u opticaju (ne u sefovima banaka) plus transakcione depozite i kratkoročne, male denominacije kvazi novca (npr. putničkih čekova) plus kratkoročne, male denominacije kvazi novca (npr. štedni ulozi, potvrde o depozitu, depoziti na tržištu novca, otvoreni fondovi na tržištu novca, itd.). Konkretnе definicije se mogu razlikovati.

Prozor 2. Primeri zašto bi poređenja trebalo obazrivo vršiti?

Primer 1. NI.8 Ključno pitanje 3 (Oduzimanje neprijavljenog prekograničnog prenosa gotovine)

Procena delotvornosti u Ključnom pitanju 8.3 ne bi trebalo da bude isključivo usmerena na iznos sredstava koje su države oduzele ili na broj stanovnika, ili ekonomsku veličinu država; ovi sirovi podaci samo pokazuju kvantitativne podatke, ali ne nude nikakve kvalitativne informacije. Postoji veliki broj drugih okolnosti za koje određene kontekstualne informacije mogu biti dostupne, kao što su:

- broj podnetih deklaracija u proteklim godinama
- broj intervencija izvršenih za nedeklarisano kretanje u proteklim godinama
- prosečni iznosi oduzeti u proteklim godinama (nekoliko izolovanih intervencija mogu ukazati na visoku brojku koja ne oslikava delotvornost sistema)
- rizici od PN/FT za koje se zna da su prisutni u susednim državama kojima se lako može pristupiti bilo kopnenim ili pomorskim putem
- godišnji broj primljenih posetilaca
- broj carinskih kontrolnih punktova u zemlji
- broj carinskih službenika
- relativni nivo prihoda u državi (i u najbližim susedima)
- upotreba gotovine u zemlji
- analiza operacija prekograničnog kretanja gotovine: informacije raščlanjene po državi ili gradu porekla/ odredišta, nacionalnost lica koja vrše usluge prenosa gotovine, najučestalije tipologije, carinski kontrolni punktovi...)
- korišćeni vidovi transporta (drumski, vazdušni, pomorski...)

Analiza ovih dodatnih okolnosti može pružiti odgovarajuće informacije za procenu delotvornosti u okviru ovog ključnog pitanja. Ove dodatne informacije mogu dovesti do zaključka da država sa visokim nivoom oduzetih sredstava ima zapravo nizak nivo delotvornosti, ili suprotno tome, da država sa niskim nivoom oduzetih sredstava ima visok nivo delotvornosti.

Primer 2. NI.7 (Broj krivičnih gonjenja PN)

Analiza krivičnih gonjenja za PN ne bi trebalo da služi samo za proveru broja sudskih presuda za krivična dela PN u državi, već takođe i za utvrđivanje velikog broja drugih elemenata, kao što su broj pojedinaca

koji su krivično gonjeni i osuđeni, vrste krivičnih dela uključenih u krivično gonjenje i broj krivičnih postupaka za PN kao samostalno krivično delo.

Na primer, krivično gonjenje za PN u državi A može biti povezano sa krajnje jednostavnim predmetima PN koji obuhvataju samo jedno lice (kao što su krivični postupci samostalnog pranja novca za krađu) dok jedan krivični postupak u državi B može obuhvatati veoma složen predmet PN sa međunarodnim implikacijama što uključuje nekoliko učinilaca krivičnih dela, odnosno jedna sudska presuda može biti relevantnija od nekoliko drugih.

Neke sudske odluke se mogu odnositi samo na jedno lice za krivična dela koja se u drugim državama smatraju upravnim prekršajima (poput kršenja preventivnih mera za SPN/FT od strane obveznika).

Neke države mogu imati različite načine za brojanje krivičnih postupaka za PN: započeti postupci, završeni postupci, postupci u radu, nekoliko lica i operacija PN mogu se krivično goniti u okviru jedne optužnice što se može brojati na različite načine, itd.

Pore toga, pravni okvir može ili ne mora predviđati tužilačko diskreciono pravo, ili može zabranjivati da učinici budu optuženi i za predikatno krivično delo i za pranje novca.

E. DODATNE REFERENCE

73. Radni dokument Eurostat-a Evropske unije *Pranje novca u Evropi* (2013) ima za cilj korišćenje raspoloživih podataka o SPN/FT u evropskim državama za analizu shema i trendova. Ovaj radni dokument posebno identificuje prepreke za poređenje podataka između država članica EU. Takođe podstiče države članice da unaprede svoju statističku stručnost tako što će rigoroznije prikupljati podatke, posebno u sudskoj fazi predmeta PN, i da rade analize prednosti i troškova (cost-benefit) svoje sheme za SPN/FT. U skladu sa tim, Evropska komisija takođe pokušava da pribavi linerani pregled operativnog lanca za SPN. U idealnom slučaju, to bi omogućilo praćenje IST od podnošenja do naknadne krivične osude, gde je to primenjivo, omogućavajući da se izračuna stepen napretka između svake naredne faze.

IV. PRIMERI KORISNE STATISTIKE

74. Ovo poglavlje odgovara na potrebu za smernicama o konkretnim vrstama kvantitativnih podataka (statistike) koji se mogu prikupiti u svrhu procene delotvornosti u okviru 4. kruga uzajamnih evaluacija FATF. Imajući u vidu značaj konteksta u proceni delotvornosti, u Odeljku A navedeni su potencijalni kvantitativni podaci u ovom pogledu. U Odeljku B navedeni su primeri statistike koji se, na osnovu inicijalnih procena, čine naročito korisnim. U Odeljku C navedene su neiscrpne liste primera vrsta podataka relevantnih za svaki od jedanaest NI definisanih u Metodologiji.

A. KONTEKSTUALNI PODACI

75. Početna tačka za svaku procenu delotvornosti je razumevanje rizika i konteksta države. Rizik se može razumeti kao funkcija ova tri faktora: pretnja, ranjivost i posledica.¹⁰ Informacije o pretnjama od PN i FT u državi zahtevaju temeljan pregled o tome koje kriminalne aktivnosti na domaćem terenu generišu prihode i koje vrste transnacionalnih obima prihoda ulaze u zemlju. Specifično, postoji potreba da se razume kako se stiglo do bilo kakvih procena o imovini stečenoj izvršenjem krivičnog dela bilo u zemlji ili (POC) inostranstvu. Tabela ispod navodi primere statistike koji, u skladu sa Metodologijom¹¹, mogu pružiti koristan kontekst za procenu delotvornosti sistema za SPN/FT države.

Primeri korisnih podataka o kontekstu i riziku

Kontekst države

a. Broj stanovnika

Napomena: Ovi podaci se mogu raščlaniti na veliki broj različitih kategorija.

b. BDP

Napomena: Ovi podaci se mogu raščlaniti tako da prikažu veličinu različitih sektora.

c. Broj pravnih lica i aranžmana (i) osnovanih i (ii) koja posluju u državi, raščlanjenih prema:

- Vrsti pravnog lica i aranžmana

d. Obim u kome je privreda zasnovana na gotovini

e. Procenjena veličina neformalnog sektora i/ili sive ekonomije

f. Nivo finansijske uključenosti/ isključenosti

¹⁰ V. FATF (2013b).

¹¹ Metodologija (FATF, 2013a) stav 5-12.

Kontekst finansijskog i DNFBP sektora

Napomena: Ovi podaci su posebno relevantni za NI.1, NI.3 i NI.4.

a. Broj FI i DNFBP, raščlanjen na:

- vrste FI (uključujući MVTS, zadruge, itd.) i/ili DNFBP.

b. Veličina/ Godišnja ukupna aktiva i/ili obim transakcija/ vrednosti FI i DNFBP, raščlanjeni na:

- vrste FI (uključujući MVTS, zadruge, itd.) i/ili DNFBP.

c. Količina poslovanja koje se odvija u zemlji ili u inostranstvu

d. Relativni značaj različitih tipova finansijskih proizvoda (npr. obimi transakcija)

Kontekst u vezi sa kriminalom

Napomena: Ovi podaci su posebno relevantni za NI.7 i NI.8.

a. Godišnji broj krivičnih dela

prijavljenih/ istraženih/ krivično gonjenih/ osuđujućih presuda, raščlanjen prema:

- vrstama krivičnih dela

b. Osnovni nivoi prihoda koji čine krivična dela u državi i njihova priroda¹

Rizik od terorizma/FT

Napomena: Ovi podaci su posebno relevantni za NI.1 i NI.10.

a. Vrste i broj NPO u zemlji

b. Broj NPO u državi koje posluju u zonama sukoba

c. Broj NPO u državi koje vrše prekogranične transakcije

d. Broj označenih terorističkih grupa aktivnih u državi

e. Broj terorističkih napada u (i) zemlji i (ii) regionu

Opšte napomene

Analiza podataka

- Podatke navedene iznad treba analizirati u spremi sa kvalitativnim podacima, kao što su nivo političke stabilnosti u državi, nivo političke posvećenosti borbi protiv kriminala, nivo korupcije, vladavine prava, itd.

Napomena:

1. Nezakonite aktivnosti je po njihovoј prirodi teško tačno kvantifikovati i relevantni podaci često zahtevaju neku vrstu procene.

B. PRIMERI POSEBNO KORISNE STATISTIKE

76. U tabeli u nastavku navedeni su primeri podataka koji su se, u početnim procenama, činili kao posebno korisni za prikupljanje i vođenje. Ova tabela je data kao referenca državama koje prikupljaju podatke. Imajući u vidu da primenjivost i korisnost pojedinačnih vrsta statistike može varirati u zavisnosti od nacionalnih okolnosti, tabelu *ne* bi trebalo čitati kao obaveznu ili iscrpnju. Iako se ovi podaci navode kao posebno korisni, to nužno ne utvrđuje relativnu težinu koju im treba pripisati posebno u uzajamnoj evaluaciji. Dodatne savete o prikupljanju i predstavljanju različitih statistika

možete naći u okviru relevantnog NI u Odeljku C u nastavku teksta.

Primeri posebno korisnih podataka		
Tema	Stavka podataka	NI¹
Međunarodna saradnja²	Broj prosleđenih, primljenih, obrađenih, odobrenih i odbijenih zahteva za uzajamnu pravnu pomoć u vezi sa SPN/FT	2
	Broj podnetih, primljenih, obrađenih, odobrenih i odbijenih zahteva za izručenje u vezi sa SPN/FT	2
	Prosečno vreme potrebno za meritorni odgovor na primljene zahteve za pravnu pomoć	2
	Prosečno vreme potrebno za obradu primljenih zahteva za izručenje	2
SPN/FT (AML/CFT)³	Broj registrovanih i licenciranih finansijskih institucija (uključujući MVTS) i DNFBP	3, 4, R
	Vrednost aktive finansijskih institucija (uključujući MVTS) i veličina DNFBP ⁴	3, 4, R
	Broj posrednih (tj. kancelarijskih) praćenja i analiza	3
	Broj neposrednih praćenja i analiza	3
	Broj identifikovanih povreda propisa	3, 4
	Ukupan broj sankcija i drugih primenjenih korektivnih mera	3
Pravna lica i aranžmani	Vrednost finansijskih kazni	3
	Broj pravnih lica i aranžmana (i) osnovanih i (ii) koja posluju u državi, raščlanjenih prema vrsti subjekta	5, R
	Broj pravnih lica osnovanih u državi koja emituju akcije na donosioca ili garancije na akcije na donosioca	5, R
	Broj pravnih lica osnovanih u državi koja emituju nominalne akcije ili imaju nominovane direktore	5, R
	Prosečno vreme potrebno da se državi koja je podnela zahtev pruže osnovne ili informacije o stvarnom vlasništvu	5
Finansijsko-obaveštajni podaci	Broj primljenih IST (uključujući specifično za FT i takođe prema vrsti obveznika)	4, 6, R
	Vrednost transakcija u primljenim IST (uključujući po vrsti obveznika)	4, 6, R
	Broj izveštaja o prenosu gotovine preko granice (u vezi sa gotovinom i instrumentima na donosioca)	6
	Broj finansijsko- obaveštajnih proizvoda distribuiranih ili razmenjenih	6

Pravni sistem za SPN i operativna pitanja⁵	Broj krivičnih istraga za aktivnost PN	6, 7
	Broj krivičnih gonjenja za aktivnost PN	7
	Broj osuđujućih presuda za PN (broj predmeta i osuđenih pojedinaca)	7, R
	Prosečno trajanje kazni zatvora izrečenih u okviru osuđujućih presuda za PN	7
	Prosečna iznos kazni izrečenih osuđenima za PN	7
	Broj sankcija izrečenih za krivična dela PN	7
	Vrednost imovine stečene izvršenjem krivičnog dela, sredstava izvršenja ili oduzete imovine ekvivalentne vrednosti	8
	Vrednost zaplenjene ili zamrznute imovine stečene izvršenjem krivičnog dela	8
FT i Finansiranje širenja oružja za masovno uništenje	Broj istraga FT	9
	Broj krivičnih gonjenja za FT	9
	Broj osuđujućih presuda za FT	9, R
	Prosečno trajanje kazni zatvora izrečenih u okviru osuđujućih presuda za FT	9
	Prosečan iznos kazni izrečenih osuđenima za FT	9
	Broj lica ili računa koji su predmet ciljanih finansijskih sankcija u skladu sa odlukom SBUN ili drugim označavanjima	10
	Vrednost zamrznute imovine usled ciljanih finansijskih sankcija u skladu sa odlukom SBUN ili drugim označavanjima	10
	Broj predmeta u kojima je imovina terorista, terorističkih organizacija ili finansijera terorista zaplenjena ili oduzeta	10
	Vrednost zaplenjene ili oduzete imovine od terorista, terorističkih organizacija ili finansijera terorista	10, R
	Broj krivičnih istraga teorista zbog zloupotrebe NPO	10

Napomene:

1. R označava da informacija predstavlja i rizik i statistiku u kontekstu.
2. Ove informacije najverovatnije treba raščlaniti kako bi se zasebno prikazala statistika za PN i FT. Pored toga, moglo bi biti korisno da se naznači broj država kojima su upućeni zahtevi i od kojih su primljeni zahtevi.
3. I te podatke verovatno treba raščlaniti da bi se videli podaci za svaku vrstu finansijske institucije ili DNFBP.
4. Ostali relevantni indikatori za DNFBP mogu uključivati ukupne prihode (ili prodaju)/dobit i obime transakcija.
5. Ako je to moguće, ovu statistiku treba raščlaniti da bi de prikazala glavna krivična dela u odnosu na rizike države. Osim toga, statistika treba da pravi razliku između PN od strane trećih lica, samostalna krivična dela PN i PN povezano sa predikatnim krivičnim delima u inostranstvu.

C. POTENCIJALNI PRIMERI STATISTIKE RELEVANTNI ZA SVAKI NEPOSREDNI ISHOD¹²

77. U ovom odeljku navedeni su neobavezajući i neiscrpni spiskovi primera vrsta podataka koji su relevantni za svaki od jedanaest NI definisanih u Metodologiji, uz opštu napomenu da su NI međusobno zavisni i da je, u većini slučajeva, statistika navedena za predmetni NI takođe relevantna za druge NI. U ostalim dokumentima sa smernicama i najboljim praksama koje je izdao FATF (npr. Dokument FATF o najboljim praksama u oduzimanju imovine izdat u oktobru 2012.) mogu biti identifikovane dodatne vrste relevantnih podataka. Neke vrste podataka navedene u nastavku možda ne proizilaze direktno iz konkretnih formulacija korišćenih u Standardima ili Metodologiji FATF, što pokazuje da Metodologija sadrži spiskove neiscrpnih primera vrsta podataka i da države imaju na raspolaganju mnogo načina da prikažu svoju delotvornost. Prema tome, bilo bi neosnovano očekivati od države da obezbedi sve navedene podatke. U ovom odeljku takođe su navedene konkretne napomene o prikupljanju, analizi i tumačenju podataka. Ove napomene treba čitati u sprezi sa vodećim načelima definisanim u Poglavljima II i III koji imaju opštu primenu, a posebno je potrebno da kvantitativni podaci budu razmatrani u sprezi sa kvalitativnim podacima. Za svrhe ovih Smernica, "tumačenje" se odnosi na preispitivanje šta različiti podaci mogu da znače ili predstavljaju, a ne zaključivanje o tome da li podaci pokazuju da je željeni ishod ostvaren.

¹² Ove smernice usmerene su samo na kvantitativne informacije. Države će uvideti da je korisno da nadopune

NEPOSREDNI ISHOD 1

Rizici od pranja novca i finansiranja terorizma se razumeju, i gde je to pogodno, na nacionalnom nivou se koordinira delovanjima usmerenim na borbu protiv pranja novca, finansiranja terorizma i širenja oružja za masovno uništenje.

78. Neke statistike su od neposrednog značaja za procenu delotvornosti u okviru NI.1. Većina razmatranja u okviru ključnih pitanja su kvalitativne prirode. Međutim, ono na čemu se NI.1 bazira je procena države o sopstvenim rizicima od PN/FT; ključni element je da se razume rizik i kontekst države. Stoga, još od većeg značaja za NI.1 je diskusija o statistici koja se odnosi na vrste rizika i kontekst koje države same mogu da pruže- bilo zasebno ili u okviru sopstvenih procena rizika od PN/FT.

79. Kao primer kvantitativnih informacija koje država može da pruži kako bi demonstrirala delotvornost u okviru NI.1, Metodologija identificuje učestalost konsultacija o javnim politikama i zakonskim propisima, doprinos u izradi procene(a) rizika i druge proizvode javnih politika. Tabela u nastavku navodi dodatne primere podataka i statistike koji mogu biti relevantni za procenu NI.1.

Ključno pitanje 1.5

U kojoj meri nadzorni organi i samoregulatorna tela sarađuju i koordiniraju izradu i sprovođenje politika i aktivnosti za borbu protiv PN/FT i, gde je to odgovarajuće, finansiranja širenja oružja za masovno uništenje?

Primeri korisnih podataka i statistike

- a. Učestalost sastanaka koordinacionih mehanizama između domaćih nadležnih organa
- b. Broj MoR između domaćih nadležnih organa ili drugih relevantnih sporazuma o saradnji
- c. Zahtevi za informacijama prosleđeni između domaćih nadležnih organa

Opšta napomena

- Prikupljanje i predstavljanje podataka
- U zavisnosti od aranžmana u državi, ove informacije mogu biti potrebne odvojeno za PN, FT i širenje oružja za masovno uništenje.

NEPOSREDNI ISHOD 2

Međunarodna saradnja pruža adekvatne informacije, finansijske obaveštajne podatke i dokaze i olakšava delovanja protiv učinilaca krivičnih dela i njihove imovine.

80. Međunarodna saradnja u SPN/FT je prožimajući ishod koji se preklapa sa nekoliko drugih NI. Obuhvata i izlazne i dolazne informacije, tj. pružanje konstruktivne i blagovremene pravne pomoći od strane države i druge vidove međunarodne saradnje, kao i traženje ovih informacija od strane države u cilju gonjenja domaćih predmeta PN, povezanih predikatnih krivičnih dela i predmeta FT sa transnacionalnim elementima.

81. Da bi se demonstrirala delotvornost u okviru NI.2, Metodologija navodi sledeće primere kvantitativnih informacija koje država može da obezbedi:

- Broj podnetih, primljenih, obrađenih, odobrenih i odbijenih zahteva u odnosu na različite nadležne organe i vrste zahteva (npr. za izručenje, MPP i druge vidove međunarodne saradnje); blagovremenost odgovora;
- Broj aranžmana za saradnju sa drugim državama;
- Broj istraga/krivičnih gonjenja za PN/FT, broj i vrednost zamrznute i oduzete imovine (uključujući broj oduzimanja imovine koji se ne zasniva na osuđujućim presudama) koji proizilaze iz međunarodne saradnje; vrednost imovine koja je vraćena u zemlju ili podeljena.

U tabeli u nastavku navedeni su dodatni primeri podataka i statistike koji mogu biti relevantni za procenu NI.2. Na osnovu inicijalnih procena, stavke 2.1(a), 2.1(c), 2.2(a) i 2.2(c) su se pokazale kao naročito korisne. U kontekstu uzajamnih evaluacija, Sekretarijat FATF od svih država zahteva da pruže informacije o njihovim iskustvima u vezi sa međunarodnom saradnjom sa državama koje su predmet procene.

Ključno pitanje 2.1

U kom obimu je država pružila konstruktivnu i blagovremenu uzajamnu pravnu pomoć i izručenje u odnosu na raspon zahteva za međunarodnu saradnju? Kakav je kvalitet te pružene pomoći?

Primeri korisnih podataka i statistike

a. Dolazni zahtevi za međunarodnu pravnu pomoć (MPP)

- Broj primljenih zahteva za MPP
- Broj zahteva za MPP (i) odobrenih, (ii) odbijenih, (iii) u radu
- Prosечно vreme za obradu zahteva

Napomena: Ovi podaci takođe se odnose na zahteve za MPP u vezi sa privremenim merama (uključujući identifikaciju i zamrzavanje/zaplenu imovine) kao i informacije pribavljene za potrebe istraga.

b. Primljeni međunarodni zahtevi u pogledu izvršenja naloga za oduzimanje imovine i raspodelu imovine

- Broj primljenih zahteva
- Broj zahteva (i) odobrenih, (ii) odbijenih, (iii) u radu
- Prosечно vreme za obradu zahteva

Napomena: Ovi podaci odnose se na zahteve za međunarodnu saradnju u vezi sa izvršenjem zahteva za oduzimanje i/ili raspodelu oduzete imovine. Države mogu praviti razliku između oduzimanja imovine koje se zasniva i koje se ne zasniva na osuđujućoj presudi.

c. Primljeni zahtevi za izručenje

- Broj primljenih zahteva za izručenje
- Broj lica za koja se traži izručenje
- Broj zahteva za izručenje (i) odobrenih, (ii) odbijenih, (iii) u radu
- Broj izručenih lica
- Prosečno vreme za obradu zahteva

Napomena: Ovaj odeljak se između ostalog odnosi na zahteve za izručenje uopšteno, kao i na one podnesene u okviru specijalnih režima za izručenje, kao što su regionalni sistemi naloga za hapšenje.

Opšte napomene

Prikupljanje i predstavljanje podataka

- Ovi podaci se mogu prikupljati i predstavljati za svaku od sledećih kategorija krivičnih dela: PN, FT i predikatna krivična dela (ili označene kategorije krivičnih dela u državama koje primenjuju režime koji se odnose na sva krivična dela).
- Pored toga, moglo bi biti korisno navesti broj uključenih država, i raščlaniti podatke da bi se pokazalo sa kojim državama su razmenjeni zahtevi.

Analiza podataka

- U nekim državama "obrađen" ne mora nužno značiti da je zahtev "odobren", već pre da je na njemu rađeno (npr. da je preispitan) tako da se savetuje da se u ovom smislu države navedu pojašnjena.
- Informacije o vrednosti imovine koja je zamrznuta, zaplenjena ili vraćena u zemlju prema zahtevima drugih država u poređenju sa primljenim zahtevima može doprineti razumevanju rizika i konteksta države i unaprediti kvalitet međunarodne pomoći.
- Razlozi za odbijanje mogu osvetliti kakva je posvećenost države u pogledu pružanja pomoći.
- Informacije o identitetu država koje podnose zahteve za izručenje/ MPP (u skladu sa obavezama o poverljivosti) pomažu u razumevanju rizika i konteksta (posebno kada se države ne smatraju visokorizičnim u pogledu terorizma, ali mogu poslužiti kao provodnik za finansiranje terorizma).
- Zahtevi za izručenje/ MPP u vezi sa predikatnim krivičnim delima su od velikog značaja i treba da budu navedeni da bi se generalno videlo koliko je konstruktivna saradnja sa drugim državama, uključujući i delotvornu saradnju u oblasti SPN/FT u nekim slučajevima.
- Kada je to primenjivo, treba razmotriti primenu pojednostavljenih mehanizma za pružanje MPP (npr. unutar EU).

Ključno pitanje 2.2

U kom obimu je država tražila pravnu pomoć za međunarodnu saradnju na odgovarajući i blagovremen način za gonjenje krivičnih dela pranja novca na nacionalnom nivou, povezanih predikatnih krivičnih dela i predmeta FT koji imaju transnacionalne elemente?

Primeri korisnih podataka i statistike

- a. **Podneti zahtevi za MPP (uključujući zahteve za MPP u pogledu identifikacije i zamrzavanja/ zaplene imovine)**
 - Broj podnetih zahteva za MPP
 - Broj podnetih zahteva za MPP (i) odobrenih, (ii) odbijenih, (iii) u radu
 - Prosečno vreme za odobrenje zahteva za MPP
- b. **Podneti međunarodni zahtevi u pogledu izvršenja naloga za oduzimanje imovine i raspodelu imovine**
 - Broj podnetih zahteva
 - Broj podnetih zahteva (i) odobrenih, (ii) odbijenih, (iii) u radu
 - Prosečno vreme za odobrenje zahteva
- c. **Podneti zahtevi za izručenje**
 - Broj podnetih zahteva za izručenje
 - Broj lica za koja se traži izručenje
 - Broj podnetih zahteva za izručenje (i) odobrenih, (ii) odbijenih, (iii) u radu
 - Broj lica izručenih državi koja je podnela zahtev
 - Prosečno vreme potrebno za meritorni odgovor na zahtev za izručenje

Opšta napomena

Molimo vas konsultujte napomene u okviru Ključnog pitanja 2.1.

Analiza podataka

- Može biti korisno da se broj prosleđenih zahteva uporedi sa bilo kojim dostupnim informacijama o broju sprovedenih istraga u vezi sa prekograničnim predmetima FT ili PN, posebno u slučajevima u kojima država izvesti da zahteve nije podnosiла.

Ključno pitanje 2.3

U kojoj meri različiti nadležni organi traže druge vrste međunarodne saradnje za razmenu finansijsko-obaveštajnih podataka i informacija od nadzornih organa, organa za sprovođenje zakona i drugih informacija, na odgovarajući i blagovremen način od svojih inostranih partnera za svrhe SPN/FT?

Primeri korisnih podataka i statistike

- a. **Međunarodna saradnja između FOS (podneti zahtevi)**
 - Broj podnetih zahteva za (informacijama) SPN/FT
 - Broj zahteva za SPN/FT (i) odobrenih, (ii) odbijenih, (iii) u radu
 - Prosečno vreme za odobrenje zahteva

Napomena: Ovaj odeljak odnosi se isključivo na međunarodnu saradnju između FOS. Informacije se mogu raščlaniti da bi se pokazao broj fizičkih ili pravnih lica obuhvaćenih zahtevima.

b. Međunarodna saradnja između organa za sprovođenje zakona (podneti zahtevi)

- Broj podnetih zahteva za SPN/FT
- Broj zahteva za SPN/FT (i) odobrenih, (ii) odbijenih, (iii) u radu
- Prosečno vreme potrebno za meritorni odgovor na zahtev

Napomena: Informacije se mogu raščlaniti prema vrsti organa za sprovođenje zakona: policija, sudovi, tužilaštva, itd.

c. Međunarodna saradnja između nadzornih organa u finansijskom sektoru (podneti zahtevi)

- Broj podnetih zahteva za SPN/FT
- Broj zahteva za SPN/FT (i) odobrenih, (ii) odbijenih, (iii) u radu
- Prosečno vreme potrebno za meritorni odgovor na zahtev

Napomena: Informacije se mogu raščlaniti prema vrsti nadzornih organa, za: banke, osiguravajuća društva, hartije od vrednosti, itd.

Opšte napomene**Prikupljanje i predstavljanje podataka**

- Primeri vidova međunarodne saradnje koji nisu uključeni u Ključna pitanja 2.1 i 2.2 mogu biti: razmena informacija, korišćenje mreže oficira za mrežu, razmena informacija između FOS, itd.
- Ova saradnja, posebno kada se odnosi na korišćenje mreže oficira za vezu između organa za sprovođenje zakona, ne mora uvek imati formalni okvir rada, tako da prikupljanje podataka može biti otežano.

Ključno pitanje 2.4

U kojoj meri različiti nadležni organi pružaju (uključujući spontano) druge vrste međunarodne saradnje za razmenu finansijsko-obaveštajnih podataka i informacija od nadzornih organa, organa za sprovođenje zakona ili druge informacije na konstruktivan i blagovremen način svojim inostranim partnerima za svrhe SPN/FT?

Primeri korisnih podataka i statistike**a. Međunarodna saradnja između FOS**

- Broj primljenih zahteva za SPN/FT
- Broj spontano pruženih razmena informacija
- Broj zahteva za SPN/FT (i) odobrenih, (ii) odbijenih, (iii) u radu
- Prosečno vreme potrebno za meritorni odgovor na zahtev

Napomena: Ovaj odeljak odnosi se isključivo na međunarodnu saradnju između FOS.

Informacije se mogu raščlaniti da bi se pokazao broj fizičkih ili pravnih lica obuhvaćenih zahtevima.

b. Međunarodna saradnja između organa za sprovođenje zakona

- Broj primljenih zahteva za SPN/FT
- Broj spontano pruženih razmena informacija
- Broj zahteva za SPN/FT (i) odobrenih, (ii) odbijenih, (iii) u radu
- Prosečno vreme potrebno za meritorni odgovor na zahtev

Napomena: Podaci se mogu raščlaniti prema vrsti organa za sprovođenje zakona: policija, sudovi, tužilaštva, itd.

- c. Broj istraživačkih sprovađenih za račun ili zajedno sa inostranim partnerima, uključujući i zajedničke istražne timove
- d. Međunarodna saradnja između nadzornih organa u finansijskom sektoru
 - Broj primljenih zahteva za SPN/FT
 - Broj spontano pruženih razmena informacija
 - Broj zahteva za SPN/FT (i) odobrenih, (ii) odbijenih, (iii) u radu
 - Prosečno vreme potrebno za meritorni odgovor na zahtev

Napomena: Podaci se mogu raščlaniti prema vrsti nadzornih organa, za: banke, osiguravajuća društva, hartije od vrednosti, itd.

Ključno pitanje 2.5

Koliko dobro nadležni organi pružaju i odgovaraju na inostrane zahteve za saradnju u vezi sa identifikovanjem i razmenom osnovnih i informacija o stvarnom vlasništvu nad pravnim licima i aranžmanima?

Opšta napomena

V. statistiku u NI.5 koja se odnosi na međunarodnu saradnju.

NEPOSREDNI ISHOD 3

Nadzorni organi vrše adekvatan nadzor, prate i uređuju rad finansijskih institucija i DNFBP u cilju postizanja usklađenosti sa zahtevima za SPN/FT srazmerno identifikovanim rizicima.

82. Da bi se demonstrirala delotvornost u okviru NI.3, Metodologija navodi sledeće primere kvantitativnih informacija koje država može da obezbedi:

- Broj i vrste FI (uključujući MVTS) i DNFBP licenciranih i registrovanih u svakoj kategoriji; relativna veličina, značaj i materijalnost sektora;
- Učestalost i priroda praćenja i kontrola (posredna i neposredna); priroda identifikovanih povreda; primenjene sankcije i druge korektivne mere (npr. korektivne radnje, opomene, novčane kazne).

83. U tabeli u nastavku navedeni su dodatni primeri podataka i statistike koji mogu biti relevantni za procenu NI.3. Na osnovu inicijalnih procena, stavke 3.1(a)-(b), 3.3(a)-(b), i 3.4(a)-(b) su se pokazale kao naročito korisne.

Ključno pitanje 3.1

U kojoj meri licenciranje, registracija i druge kontrolne mere koje sprovode nadzorni ili drugi organi sprečavaju učionice krivičnih dela i njihove saradnike da poseduju, ili budu stvarni vlasnik, značajnog ili kontrolnog udela ili da vrše rukovodeću funkciju u finansijskim institucijama ili DNFBP? U kojoj meri se otkrivaju kršenja takvih zahteva za sticanjem licence ili registracijom?

Primeri korisnih podataka i statistike

a. Broj registrovanih i licenciranih FI i DNFBP

- Broj zahteva za licencu ili registraciju (i) primljenih, (ii) obrađenih, (iii) odobrenih, i (iv) odbijenih

b. Broj identifikovanih povreda propisa u pogledu licence ili registracije

Napomena: Ovo upućivanje se odnosi na povrede propisa u vezi sa Ključnim pitanjem 3.1, koje ima za cilj da spreči učinioce krivičnih dela da se infiltriraju u FI, a ne uopšteno na kršenje propisa.

c. Broj nadzornih/korektivnih radnji preduzetih u pogledu kršenja zahteva za licenciranjem/registracijom za nove učesnike i etablirane FI i DNFBP

Napomena: Primeri korektivnih radnji uključuju: ispite, praćenje licenci (dozvola za rad) odbijena/povučena/ nije obnovljena, itd. Neki od ovih skupova podataka mogu se dalje raščlaniti ili nadopuniti drugim informacijama. Na primer, podaci o proveri postojanja krivičnog dosjeda može biti deo podataka koji se preispituju pri proveri zahteva; podaci o radnjama praćenja kao što su naknadne radnje, preispitivanje obnove, ili spontane provere uzoraka o nosiocima licence treba takođe da budu navedeni kada su dostupni.

Opšte napomene

Prikupljanje i predstavljanje podataka

- Nadzorni organ može raščlaniti ove podatke prema vrsti FI i DNFBP.
- Skupovi podataka identifikovani za ovo ključno pitanje imaju za cilj da se pruži pregled radnji koje su preduzeli organi ex-ante i ex-post u procesu registracije/licenciranja, tokom početne faze ulaska subjekta u finansijski ili druge sektore i tokom njegovog životnog ciklusa, u cilju sprečavanja učinilaca krivičnih dela da poseduju kontrolni ideo.

Analiza podataka

- Jedna od glavnih slabosti na koju se može naići je da proces registracije ili izdavanja dozvole za rad (licenciranja) ne obuhvata konkretnе zahteve za SPN/FT i da podrazumeva isključivo prudencione zahteve. To ne treba tumačiti kao sinonim za nizak nivo delotvornosti sve tok je cilj procesa koji se sprovodi da se učinioci krivičnih dela spreče da poseduju kontrolni ideo u institucijama ostvaren.
- U državama sa dobro ustanovljenim finansijskim sektorom, može postojati ograničen broj novih učesnika, i time samo mali broj preispitivanja i provera u vezi sa zahtevima za registraciju. Pored toga, u nerazvijenim finansijskim sektorima možda uopšte nema novih zahteva, uprkos postojanju regulatornog okvira.

Ključno pitanje 3.2

U kojoj meri nadzorni organi identifikuju i održavaju razumevanje rizika od PN/FT u finansijskom i drugim sektorima u celini, između različitih sektora i vrsta institucija ili o pojedinačnim institucijama?

Primeri korisnih podataka i statistike

Broj regulisanih subjekata u svakoj klasifikaciji rizika od PN/FT koje koristi nadzorni organ (npr. visok, srednji, nizak)

Napomena: Iako nije konačne prirode u pogledu razumevanja, sticanje utiska o broju regulisanih subjekata uvrštenih u svaku klasifikaciju pomaže da se utvrdi strogost nadzornih organa kada je reč o razumevanju rizika od PN/FT u sektoru u kome vrše nadzor.

Opšta napomena

Analiza podataka

- Ovo ključno pitanje je više procesne prirode od drugih ključnih pitanja u okviru ovog NI. Informacije će verovatno više biti kvalitativne prirode, sa fokusom na razvijene metodologije i korišćene alate od strane nadzornih organa za identifikovanje rizika od PN/FT između različitih sektora, uključujući razmatrane faktore rizika i razmenjene informacije u izgradnji razumevanja rizika od PN/FT. Informacije koje su sadržane u proceni(ama) rizika, sektorskim profilima ranjivosti od PN/FT, izveštajima o trendovima i tipologijama će takođe pružiti informacije o tome u kojoj meri država uspešno ostvaruje ovo ključno pitanje.

Ključno pitanje 3.3

U pogledu ublažavanja rizika, u kojoj meri nadzorni organi, na osnovu osetljivosti na rizike, vrše nadzor i praćenje obima u kome se finansijske institucije i DNFBP pridržavaju zahteva o SPN/FT?

Primeri korisnih podataka i statistike

- Broj neposrednih praćenja/ kontrola u vezi sa SPN/FT**
- Broj posrednih (tj. kancelarijskih) praćenja i analiza u vezi sa SPN/FT**

Opšte napomene

Prikupljanje i predstavljanje podataka

- Podaci se mogu prikupljati po sektoru ili nadzornom organu.
- Prema OEBS-u, nadzor u oblasti SPN/FT može biti jedna od tema sa najnižim nivoom raspoloživosti podataka. Stoga, skupovi podataka predstavljeni u okviru ovog ključnog pitanja su ograničeni na neophodne minimalne podatke koji su potrebni da bi se stekao osnovni pregled o aktivnostima nadzora. Obratite pažnju na činjenicu da su sankcije i unapređenje razumevanja obaveza u vezi sa SPN/FT obrađeni u okviru drugih ključnih pitanja iznad.
- Skupovi podataka predstavljeni od strane države koja je predmet procene takođe mogu dodatno biti prošireni i raščlanjeni u skladu sa prirodom njihovog nadzornog okvira i u skladu sa kategorijama rizika. Na primer, moguće je da alati za podizanje svesti i pomoći, kao što su bilateralne ili multilateralne aktivnosti sa saradnjom sa zajednicom, budu deo kontinuma nadzora u zavisnosti od identifikovanih rizika u konkretnim sektorima. Podaci o naknadnim proverama i akcioni planovi takođe mogu predstavljati ključne delove ovih skupova podataka, ukoliko budu prošireni ili raščlanjeni kako je preporučeno iznad. Ove dodatne informacije bi takođe bile od značaja za ključna pitanja u nastavku.

Analiza podataka

- Ove skupove podataka treba tumačiti u perspektivi sa dostavljenim informacijama o proceni(ama) rizika i kontekstualnim informacijama o veličini, sastavu i strukturi finansijskih i DNFBP sektora kako bi se uvideo obim u kom su priroda i intenzitet nadzornih aktivnosti usklađeni sa identifikovanim rizicima od PN/FT.

Ključno pitanje 3.4

U kojoj meri se korektivne mere i/ili delotvorne, srazmerne i odvraćajne sankcije primenjuju u praksi?

Primeri korisnih podataka i statistike

- Broj primenjenih sankcija za kršenje obaveza u vezi sa SPN/FT**

Napomena: Idealno se broj primenjenih sankcija analizira u kontekstu broja otkrivenih kršenja obaveza u pogledu SPN/FT.

Krivične sankcije povezane sa kršenjem usklađenosti sa regulatornim okvirom treba jasno da budu izdvojene od krivičnih istraga i postupaka za krivična dela PN/FT kojima se bavi NI.7. Ukoliko to nije moguće, potrebno je objasniti odgovarajuće odredbe.

b. Broj izrečenih korektivnih mera za kršenje obaveza u vezi sa SPN/FT

- vrsta korektivne mere
- vrednost (kako je primenjivo, npr. za novčane/ finansijske kazne)

Napomena: Moguće vrste korektivnih radnji su: dopisi nadzornog organa, aktioni planovi, naknadne provere, druge vrste korektivnih delovanja, opomene, identifikovanje u javnosti, novčane/ finansijske kazne, itd.

Neke države takođe mogu izvršiti raščlanjivanje vrsta korektivnih radnji prema nivoima sankcija, pre nego prema vrstama, što bi takođe trebalo objasniti što je jasnije moguće.

Opšte napomene

Prikupljanje i predstavljanje podataka

- Podaci se mogu prikupljati po sektoru ili nadzornom organu.
- Ključni skupovi podataka u okviru ovog ključnog pitanja treba da budu usmereni na povećanje nivoa praćenja i sankcija u srazmeri sa nalazima nadzornih organa tokom njihovih aktivnosti.
- U zavisnosti od raspona korektivnih radnji koje su na raspaganju nadzornim organima, takođe je moguće da neke države raščlanjuju korektivne radnje na administrativne i krivične tamo gde je to relevantno.

Analiza podataka

- I opet, ove skupove podataka treba tumačiti u perspektivi sa dostavljenim informacijama o proceni(ama) rizika i kontekstualnim informacijama o veličini, sastavu i strukturi finansijskog sektora kako bi se uvidela usklađenost nadzornih aktivnosti sa identifikovanim rizicima od PN/FT.
- Treba uzeti u obzir interakciju između podataka o sankcijama i skupova podataka predstavljenih u okviru Ključnog pitanja 3.3 i NI.4 o nalazima, npr. mali broj kontrola će tako uticati na potencijal nadzornih organa za otkrivanje kršenja poštovanja zahteva i njihovu sposobnost da preduzmu odgovarajuće radnje. Međutim, mali broj korektivnih radnji u poređenju sa brojem kontrola ne može se automatski tumačiti kao nedostatak delotvornosti.
- Vrednost primenjenih finansijskih kazni je koristan skup podataka samo u onom obimu u kom se tumači u kontekstu toga kako nadzorni organ sprovodi svoj kazneni okvir i drugi niz nadzornih mera. Ostale informacije kao što je odgovor kažnjениh subjekata, npr. moguće je da izrečene kazne male vrednosti pokrenu unapređenja slično kaznama velike vrednosti u zavisnosti od karakteristika regulisanog subjekta koji se prati i prirode nadzornog okvira. Preporučuje se da se ovi skupovi podataka tumače u kontekstu ostalih pribavljenih informacija, uključujući informacije u okviru Ključnih pitanja 3.5 i 3.6.

Ključno pitanje 3.5

U kojoj meri su nadzorni organi u mogućnosti da pokažu da njihova delovanja utiču na usklađenost finansijskih institucija i DNFBP?

Primeri korisnih podataka i statistike

- a. **Broj FI i DNFBP koji su ispravili nedostatke u pogledu SPN/FT, raščlanjen po:**
 - sektorima
 - nadzornim organima (supervizorima)
- b. **Broj nedostataka u pogledu SPN/FT koji su ispravljeni u naknadnim kontrolama/ inspekcijama**

Napomena: Ove informacije se mogu raščlaniti prema vrsti nedostatka, i često će se zasnivati na uzorkovanju.

Opšte napomene

Analiza podataka

- Obim delotvornosti u ovom ključnim pitanju ne može se oceniti izolovano i stoga predstavlja analitički izazov. Procena ustanovljena na osnovu ovih skupova podataka može se tumačiti u kontekstu nalaza nadzornih organa koji mogu obuhvatati i podatke prezentovane u okviru ključnih pitanja NI.3 i NI.4.
- Ocena uticaja radnji nadzornih organa će biti ograničena merom doslednosti i karakteristikama između predstavljenih skupova podataka i zrelosti režima države za SPN/FT. Često neće moći da se uspostavi direktna veza između unapređenja usklađenosti i radnji koje su nadzorni organi preduzeli bez razvoja specifičnijih indikatora uspešnosti za regulisane subjekte u vezi sa različitim obavezama u pogledu SPN/FT navedenih u NI.4.

Ključno pitanje 3.6

Koliko dobro nadzorni organi promovišu jasno razumevanje finansijskih institucija i DNFBP o njihovim obavezama i rizicima od PN/FT?

Primeri korisnih podataka i statistike

- a. Broj dokumenata nadzornog organa sa smernicama o obavezama u vezi sa SPN/FT objavljenih za FI i DNFBP raščlanjen na:
 - b. Broj drugih relevantnih objavljenih publikacija u vezi sa rizicima od PN/FT raščlanjen na:
- Napomena: Moguće vrste publikacija su: smernice, trendovi i tipologije, procena(e) rizika/ sektorski profili, katalozi rizičnih aktivnosti, mape rizika, saveti, statistika, itd.
- c. Broj aktivnosti podrške o nadzornim pitanjima u vezi sa SPN/FT za FI i DNFBP raščlanjen prema:
 - vrstama aktivnosti

Napomena: Moguće vrste aktivnosti podrške za promociju i interakciju u oblasti nadzornih pitanja sa FI i DNFBP: sastanci, obuke, informativne sesije, seminari, itd.

Opšte napomene

Prikupljanje i predstavljanje podataka

- Podaci se mogu prikupljati po sektoru ili nadzornom organu.
- Skupovi podataka za ovo ključno pitanje takođe mogu obuhvatati druge vrste aktivnosti podrške i pomoći kao što su tumačenja politika ili pruženi saveti preko posebne telefonske linije za pomoć, itd.

Analiza podataka

- Treba biti obazriv da se ne stavi previše akcenta na kvantitativne podatke za ovo ključno pitanje, iako skupovi podataka mogu biti korisni da se oceni obim i učestalost interakcija i podrška koju su nadzorni organi pružili regulisanim subjektima.
- U kontekstu procene delotvornosti, brojne aktivnosti podrške bi trebalo ocenjivati u perspektivi sa karakteristikama podrške. Kvalitet i sveobuhvatnost aktivnosti podrške, smernica i obuka mogu biti značajniji od kvantiteta, a sve u odnosu na sastav i rizike od PN/FT u svakom sektoru.

Agende, materijali za komunikaciju i liste pozvanih i liste učesnika mogu podržati takvu analizu.

- Posebno može biti teško napraviti razliku između prudencionih i nadzornih smernica za SPN/FT, i stoga posebnu pažnju treba posvetiti materijalnom sadržaju takvih smernica.
 - Takođe je jako važno razmotriti pristup smernicama i različitim proizvodima za podršku, kao i obim u kom su regulisani subjekti pristupali dostupnim smernicama i alatima (npr. ciljana upotreba statistike dostupne na internetu).
 - Slično tome, za neke države može biti teško napraviti razliku između prudencionih i nadzornih obuka/ sastanaka za SPN/FT, i stoga posebnu pažnju treba posvetiti materijalnom sadržaju takvih aktivnosti. Treba da bude jasno da se predstavljeni podaci odnose na obaveze u pogledu SPN/FT i rizike od PN/FT. Broj učesnika na sastancima i obukama je takođe značajan.
-

NEPOSREDNI ISHOD 4

Finansijske institucije i DNFBP adekvatno primenjuju preventivne mere za SPN/FT srazmerno identifikovanim rizicima i prijavljaju sumnjive transakcije.

84. Ovaj ishod podrazumeva veoma širok delokrug i obuhvata celokupan finansijski sektor i sve DNFBP sektore- i sve preventivne mere koje se očekuje da oni primenjuju. Potrebno je pažljivo razmotriti rizike i materijalnost države kako bi se postavili prioriteti u smislu na koje sektore i na koje obaveze procena treba da bude usmerena.

85. Da bi se demonstrirala delotvornost u okviru NI.4, Metodologija navodi sledeće primere kvantitativnih informacija koje država može da obezbedi:

- Broj i vrste FI (uključujući MVTS) i DNFBP licenciranih i registrovanih u svakoj kategoriji; relativna veličina, značaj i materijalnost sektora;
- Učestalost internih provera usklađenosti za zahtevima za SPN/FT; učestalost obuka o SPN/FT; potrebno vreme da bi se nadležnim organima pružile tačne i informacije o sprovedenim merama poznavanja i praćenja stranke (PPS) za potrebe SPN/FT; odbijeni računi/odnosi zbog necelovitih informacija o PPS; odbijeni elektronski transferi zbog nedostatka potrebnih informacija;
- Broj podnetih Izveštaja o sumnjivim transakcijama i vrednost povezanih transakcija; broj i ideo IST iz različitih sektora; trendovi navoda u IST koji korespondiraju rizicima od PN/FT; prosečno vreme uloženo u analizu sumnjive transakcije pre podnošenja Izveštaja o sumnjivoj transakciji.

86. NI.4 se prvenstveno odnosi na to čime nalazi nadzornih organa mogu da nas poduče u vezi sa sprovođenjem obaveza za SPN/FT za FI i DNFBP. NI.4 se tako u velikoj meri oslanja na podatke nadzornih organa, i odnosi se na broj kontrola/ inspekcija u kojima je otkriveno konkretno kršenje obaveza u vezi sa SPN/FT. Ove informacije treba razmotriti u onom obimu koji pomaže da se izmeri relativni kontekst i veličina ovih sektora i obim neusklađenosti po sektoru.

87. Postoji mnogo izazova povezanih sa dostupnošću i tumačenjem podataka koji su neophodni da bi se zauzeo stav o usklađenosti države koja je predmet procene sa NI.4. Skupovi podataka za svako ključno pitanje će se verovatno izvlačiti iz baze podataka nadzornih organa (ako postoje) u vezi sa izvršenim kontrolama i nalazima. Međutim, prema OEBS-u, nadzor u SPN/FT je jedna od tema za koju je najmanje podataka dostupno u Izveštajima o međusobnoj evaluaciji.

88. Još jedan izazov u tumačenju raspoloživih podataka je multidimenzionalna priroda ključnih pitanja koja zahteva da podaci budu raščlanjeni prema konkretnim obavezama u vezi sa SPN/FT. Moguće je da ovaj nivo raščlanjenja nije raspoloživ u svim zemljama. Stoga može postojati potreba da se oslanja na posredne mere ograničene na nalaze o meri u kojoj FI i DNFBP poseduju politike i procedure za sprovođenje zahteva o SPN/FT i na informacije kao što su kvalitet i sveobuhvatnost takvih politika i procedura, umesto podataka koji se konkretnije odnose na poslovanje (npr. država koja je predmet procene dostavlja podatke o broju kontrola gde su adekvatna putstva o podnošenju IST uključena u politike i procedure, ali nedostaju podaci o otkrivenim značajnim greškama u realizaciji konkretnog podnošenja, ili u informacijama u IST). Međutim, ovo se ne može smatrati pravom merom delotvornosti budući da se odnosi na proces i procedure umesto na praksu, i ovu

razliku bi trebalo naznačiti kao ograničenje u analizi.

89. U tabeli u nastavku navedeni su dodatni primeri podataka i statistike koji mogu biti relevantni za procenu NI.4. Na osnovu inicijalnih procena, stavke 4(a)-(c), i 4.5(a)-(b) su se pokazale kao naročito korisne.

Korisni podaci i statistika za sva ključna pitanja u okviru NI.4

- a. Broj registrovanih i/ili licenciranih FI u državi
- b. Broj registrovanih i/ili licenciranih DNFBP u državi
- c. Godišnja ukupna aktiva FI (uključujući MVTS) i veličina DNFBP

Opšte napomene

Prikupljanje podataka

- Podaci se mogu raščlaniti prema vrstama FI (uključujući MVTS, zadruge, itd.) i/ili DNFBP.

Analiza podataka

- Za većinu DNFBP, obimi transakcija mogu biti relevantniji od veličine aktive.
- Podaci o primeni preventivnih mera za SPN/FT srazmernih rizicima moraju se tumačiti u kontekstu dodatnih informacija i procenjivati u perspektivi sa ostalim ključnim opštim kontekstualnim podacima i drugim informacijama u pogledu veličine, sastava i strukture finansijskih i DNFBP sektora i neformalnog ili neregulisanog sektora (npr. broj i vrste FI (uključujući MVTS) i DNFBP koji su licencirani ili registrovani u svakoj kategoriji; vrste finansijskih (uključujući i prekogranične) aktivnosti; relativna veličina, značaj i materijalnost sektora).
- Trebalo bi uzeti u obzir da određeni subjekti možda posluju u dатој državi, ali su registrovani u nekoj drugoj državi.
- Ove informacije treba razmotriti u onom obimu koji pomaže da se odmeri mogući kontekst i veličina ovih sektora i obim neusklađenosti po sektoru.

Ključno pitanje 4.1

U kojoj meri finansijske institucije i DNFBP razumeju sopstvene rizike od PN/FT i obaveze u vezi sa SPN/FT?

Primeri korisnih podataka i statistike

- a. Broj otkrivenih kršenja propisa zajedno sa obavezama sprovođenja analize rizika od PN/FT

Napomena: Ove informacije pomažu da se ustanovi koji broj regulisanih subjekata je sproveo procenu rizika od PN/FT (ukoliko takva obaveza postoji). Međutim, ispunjavanje zakonske obaveze da se takva procena uradi, ne mora nužno značiti da subjekti razumeju svoje rizike, i obrnuto, da neki subjekti poseduju dobro razumevanje svojih rizika čak iako formalno nisu izvršili procenu rizika.

- b. Broj otkrivenih kršenja propisa za druge obaveze u vezi sa SPN/FT

Napomena: Informacije iznad se mogu popuniti specifičnijim skupovima podataka pribavljenim u okviru drugih ključnih pitanja ispod, npr. podaci o pomoći i aktivnostima podrške u vezi sa rizicima od PN/FT i obavezama za SPN/FT pribavljenim u okviru Ključnog pitanja 3.6 takođe mogu da pomognu da se proceni ovo ključno pitanje kada se odnosi na kapacitet FI i DNFBP da analiziraju i razumeju sopstvene rizike od PN/FT i obaveze za SPN/FT.

- c. Broj regulisanih subjekata koji su izradili sopstvene procene rizika od PN/FT

Napomena: Iako ne pruža konačne informacije o razumevanju, utisak o broju regulisanih subjekata koji su izradili procene rizika pomaže da se utvrdi stepen u kome je procenjivanje rizika uopšte u fokusu različitih sektora.

d. Broj povratnih informacija i smernica koje su organi pružili Fi i DNFBP

Napomena: Moguće vrste povratnih informacija i smernica: sastanci, odgovorena pitanja, objavljene/ažurirane smernice

Opšte napomene

Prikupljanje i predstavljanje podataka

- Podaci se mogu raščlaniti prema sektorima.

Analiza podataka

- Razumevanje rizika će u velikoj meri varirati među sektorima i regulisanim subjektima u zavisnosti od veličine, kapaciteta i znanja širom i u okviru sektora i subjekata.
- Primarne informacije za procenu ovog ključnog pitanja će najverovatnije proizaći iz razgovora sa predstavnicima privatnog sektora. Kvantitativne informacije na koje se upućuje iznad će pomoći da se spozna u kojoj meri se to razumevanje sistematski primenjuje.
- Informacije o broju neposrednih/ posrednih nadzornih kontrola/ inspekcija po sektoru već pribavljene u okviru NI.3 će najverovatnije podržati sveobuhvatni zaključak ili konsolidovane zaključke u pogledu Ključnog pitanja 4.1.

Ključno pitanje 4.2

U kojoj meri finansijske institucije i DNFBP primenjuju mere za ublažavanje rizika koje su srazmerne njihovim rizicima?

Primeri korisnih podataka i statistike

Broj otkrivenih povreda propisa u pogledu sprovođenja pojačanih mera u visokorizičnim situacijama identifikovanim od strane FI i DNFBP

Napomena: Često je lakše izvlačiti zaključke iz visokorizičnih situacija identifikovanih u vezi sa ovim kategorijama.

Opšte napomene

Analiza podataka

- Ovo ključno pitanje ima za cilj da se potvrdi da svaki subjekat sprovodi preventivne mere u dovolnjem intenzitetu i u srazmeri sa identifikovanim rizicima vezanim za faktore kao što su klijentela, aktivnosti i proizvodi.
- Ovo ključno pitanje povezuje Ključno pitanje 4.1 i druga ključna pitanja u okviru ovog NI. Sve u svemu, početna tačka za tumačenje skupova podataka u vezi sa sprovođenjem mera za ublažavanje srazmernih rizicima može biti u izradi pregleda o obimu u kom su podaci o usklađenosti dostupni po sektoru, ili da li postoje odgovarajuće politike i procedure za upravljanje rizicima i kontrolu rizika.
- Loše razumevanje rizika od PN/FT će verovatno uticati na delotvorno sprovođenje mera

ublažavanja koje su srazmerne rizicima. Stoga tumačenje skupova podataka predstavljenih u okviru Ključnog pitanja 4.1 treba takođe da pruži informacije za formiranje zaključaka u okviru ovog ključnog pitanja.

Ključno pitanje 4.3

U kojoj meri finansijske institucije i DNFBP primenjuju mere poznavanja i praćenja stranke i vođenja evidencija (uključujući informacije o stvarnom vlasništvu i kontinuirano praćenje)? U kojoj meri se poslovni odnos odbija ukoliko su rezultati mera poznavanja i praćenja stranke nekompletni?

Primeri korisnih podataka i statistike

a. **Godišnji broj IST povezanih sa:**

- obavezama u pogledu mera PPS
- obaveza o vođenju evidencija
- obaveza o pružanju informacija o stvarnom vlasništvu

b. **Broj otkrivenih povreda propisa povezanih sa obavezama navedenim iznad**

c. **Godišnji broj podnesenih IST povezanih sa pokušajima transakcija**

Napomena: U ovim IST mogu biti navedene detaljnije informacije o godišnjem broju odbijenih računa/odnosa usled nepotpunih informacija o merama PPS ili elektronskim transferima odbijenim usled nedostatka potrebnih informacija.

d. **Broj otkrivenih povreda propisa za nepotpune transakcije/ odbijene odnose usled nepotpunih informacija o PPS**

e. **Broj poslovnih odnosa ili transakcija koji su odbijeni ili okončani zbog zabrinutosti u vezi sa PPS**

Opšte napomene

Prikupljanje i predstavljanje podataka

- Podaci navedeni iznad mogu se raščlaniti prema vrsti FI, DNFBP i/ili drugih obveznika.
- Prikupljanje podataka u vezi sa nepotpunim transakcijama može biti problematično kada se uporedi sa zakonskim odredbama o pravima na privatnost ili zbog poteškoća povezanih sa snimanjem takvih informacija u zavisnosti od prirode okolnosti pod kojima takve transakcije nisu izvršene.
- U slučaju da se u IST beleži da li su povezani sa pokušajima transakcija, posredna mera "odbijene transakcije/ poslovni odnos" može obuhvatiti i broj IST podnesenih zbog necelovitih informacija. Ovo može, u domenu podataka koje vodi FOS, biti koristan pokazatelj obima u kom je poslovanje odbijeno, ali ne može u celosti biti reprezentativno za sve vrste poslovanja koje su odbijene zbog necelovitih informacija o PPS.

Analiza podataka

- Visok obim može zapravo da podrazumeva "defanzivno podnošenje" ili smanjenu usklađenost (npr. nedovoljno razumevanje o IST). Suprotno tome, nizak obim može da podrazumeva nedostatak razumevanja o obavezama.

Ključno pitanje 4.4

U kojoj meri finansijske institucije i DNFBP primenjuju pojačane ili specifične mere za: (a) politički eksponirana lica, (b) korespondentsko bankarstvo, (c) nove tehnologije, (d) pravila o elektronskim transferima, (e) ciljane finansijske sankcije koje se odnose na FT, i (f) visokorizične države koje je identifikovao FATF?

Primeri korisnih podataka i statistike

a. Godišnji broj IST povezanih sa:

- politički eksponiranim licima (PEL) (raščlanjen na domaća u odnosu na strana u odnosu na lica iz međunarodnih organizacija)
- korespondentskim bankarstvom
- novim tehnologijama
- pravilima za elektronske transfere
- ciljanim finansijskim sankcijama koje se odnose na finansiranje terorizma
- visokorizičnim državama koje je identifikovao FATF

b. Broj otkrivenih povreda propisa za pojačane ili specifične mere u vezi sa spiskom navedenim iznad

Opšte napomene

Prikupljanje i predstavljanje podataka

- Podaci navedeni iznad mogu se raščlaniti prema vrsti FI, DNFBP i/ili drugih obveznika.
- Neke države mogu zahtevati od FI da prijavljuju elektronske transfere sredstava (ETS) koji se mogu zasnovati ili ne na iznosu praga. U slučaju kada takva obaveza postoji u zakonodavnem okviru države, podaci o usklađenosti za zahtevima za prijavljivanje elektronskih transfera sredstava i broj izveštaja o ETS koji su primili nadležni organi može pružiti informacije za donošenje zaključaka o elektronskim transferima. To može obuhvatati podatke kao što su da li su obavezna polja za unos informacija adekvatno popunjena; da li je izveštaj podnet u propisanom vremenskom roku; obim izveštaja o ETS, raščlanjene prema vrstama FI, DNFBP, itd.

Analiza podataka

- Sve u svemu, početna tačka za tumačenje skupova podataka u vezi sa sprovođenjem pojačanih mera može biti u izradi pregleda o obimu u kom su podaci o usklađenosti dostupni po sektoru, ili da li postoje odgovarajuće politike i procedure u pogledu ovih specifičnih zahteva.
- Na primer, pristup koji su FI i DNFBP usvojile za utvrđivanje politički eksponiranih lica (PEL) će verovatno uticati na sprovođenje zahteva u pogledu PEL (npr. broj odbijenih PEL ili izašlih iz institucija). Stoga, podatke o neusklađenosti za obaveze u pogledu PEL treba tumačiti u perspektivi sa kvalitetom i sadržajem politika i procedura za utvrđivanje PEL.
- Visok obim može zapravo da podrazumeva "defanzivno podnošenje" ili smanjenu usklađenost (npr. nedovoljno razumevanje o IST). Suprotno tome, nizak obim može da podrazumeva nedostatak razumevanja o obavezama.

Ključno pitanje 4.5

U kojoj meri finansijske institucije i DNFBP ispunjavaju svoje obaveze izveštavanja o sumnjivim prihodima stečenim krivičnim delom i novčanim sredstvima kojima se podržava terorizam? Koje praktične mere postoje za sprečavanje dojavljivanja?

Primeri korisnih podataka i statistike

a. Broj podnetih IST, raščlanjen na:

- vrste predikatnih krivičnih dela ili povezanih sa PN i FT

Napomena: Svako povećanje/ smanjenje u broju izveštaja tokom godina treba razmatrati u spremi sa identifikovanim rizicima u zemlji, ranjivostima na PN/FT u sektorima i unapređenjima u razumevanju obaveza u vezi sa IST.

b. Vrednost transakcija povezanih sa podnesenim IST po sektoru

Napomena: Povezivanje ovih podataka sa drugim podacima kao što su veličina aktive ili vrednost transakcija realizovanih u svakom sektoru može doprineti da se utvrdi da li su određeni sektori previše ili premalo zastupljeni u podnošenju IST. Pri pregledu vrednosti transakcije u IST, takođe je važno razmotriti vrstu i osnovne razloge za podnošenje IST. Na primer, vrednost transakcija može biti niža ukoliko su IST podneti zbog

nedostatka informacija o PPS ili kada transakcije nije ni realizovana (npr. pokušaj transakcije).

c. Broj otkrivenih povreda propisa za IST i drugih obaveza u pogledu izveštavanja

d. Broj otkrivenih slučajeva dojavljivanja i izrečene sankcije

Napomena: Praksa pokazuje da će raspoloživost podataka o dojavljivanju najverovatnije biti ograničene prirode i ovaj kriterijum treba procenjivati uglavnom na osnovu kvalitativnih informacija. Percepcije nadzornih organa će predstavljati važan element kao i podaci o usklađenosti koji se odnose na odgovarajuće politike i procedure u vezi sa obavezama u pogledu dojavljivanja. Skupovi podataka o sankcijama ili korektivnim merama koji se konkretno odnose na dojavljivanje takođe mogu biti korisni.

Opšte napomene

Prikupljanje i predstavljanje podataka

- Podaci navedeni iznad mogu se raščlaniti prema vrsti FI, DNFBP i/ili drugih obveznika.

Analiza podataka

- Broj IST i njihova vrsta (npr. prekogranične transakcije, PEL, itd.) mogu se analizirati u perspektivi sa karakteristikama različitih sektora kao što su struktura aktivnosti; relativna veličina, značaj i materijalnost; i rizici od PN/FT.
- Visok obim može zapravo da podrazumeva "defanzivno podnošenje" ili smanjenu usklađenost (npr. nedovoljno razumevanje o IST). Suprotno tome, nizak obim može da podrazumeva nedostatak razumevanja o obavezama.

Ključno pitanje 4.6

U kojoj meri finansijske institucije i DNFBP primenjuju unutrašnje kontrole i procedure (uključujući i na nivou grupacije) za osiguravanje usklađenosti sa zahtevima za SPN/FT? U kojoj meri postoje zakonski ili regulatorni zahtevi (npr. tajnost poslovanja finansijskih institucija) koji sprečavaju njihovo sprovođenje?

Primeri korisnih podataka i statistike

a. Broj i poslednji datumi internih:

- Politika i procedura
- Procena rizika
- Revizija SPN/FT
- Jedinica za SPN/FT, raščlanjenih po vrstama (npr. službenici za usklađenost, preventivni odbori, itd.)
- Programa obuke za SPN/FT

Napomena: Ove informacije se mogu prikupljati za uzorak subjekata i moraju se analizirati zajedno sa drugim informacijama specifičnim za tog subjekta (npr. broj zaposlenih, otkriveni rizici).

b. Broj inspekcija u kojima su otkrivene povrede propisa povezane sa obavezama navedenim iznad

Napomena: Ovo može da ukaže na to koliko sistematicno se sprovodi obaveza posedovanja politika i procedura o SPN/FT.

Opšta napomena

Prikupljanje i predstavljanje podataka

- Za finansijske grupacije, država može takođe želiti da pribavi dodatne skupove podataka o usklađenosti raščlanjene prema specifičnim zahtevima u vezi sa kontrolom nad poslovnim jedinicama i podređenim društvima. Značajne informacije iz priručnika ili internih programa koje izdaju obveznici mogu biti koristan element za procenu ovog ključnog pitanja. Međutim, kvantitativni podaci o ovoj stavci nisu uvek raspoloživi.

NEPOSREDNI ISHOD 5

Sprečena je zloupotreba pravnih lica i aranžmana za svrhe pranja novca ili finansiranja terorizma, i informacije o stvarnom vlasništvu nad njima su dostupne nadležnim organima bez prepreka.

90. U proceni delotvornosti ovog ishoda, važno je razmotriti zahteve i mere u skladu sa P.24 i P.25 (transparentnost i stvarno vlasništvo nad pravnim licima, odn. pravnim aranžmanima) kao i prateće napomene s tumačenjima, i upotrebu drugih mehanizama i institucija od strane država koje su predmet procene za pribavljanje i vođenje informacija o stvarnom vlasništvu.

91. Da bi se demonstrirala delotvornost u okviru NI.5, Metodologija navodi sledeće primere kvantitativnih informacija koje država može da obezbedi:

- *Učestalost pribavljanja dokaza u okviru krivičnih istraga da su pravna lica i aranžmani date države korišćeni za PN/FT; pravna lica zloupotrebljena za nezakonite aktivnosti rasformirana ili izbrisana iz registra.*

92. U tabeli u nastavku navedeni su dodatni primeri podataka i statistike koji mogu biti relevantni za procenu NI.5. Na osnovu inicijalnih procena, stavke 5.1(a) i 5.4/5(e) su se pokazale kao naročito korisne.

Ključno pitanje 5.1

U kojoj meri su informacije o formiranju i vrstama pravnih lica i aranžmana u zemlji javno dostupne?

Primeri korisnih podataka i statistike

a. Ukupan broj pravnih lica registrovanih u državi raščlanjen prema vrstama

Napomena: Svaka država ima drugačije kategorije pravnih lica u skladu sa nacionalnim propisima. Neki od primera mogućih vrsta pravnih lica obuhvataju javna privredna društva sa ograničenom odgovornošću, privatna privredna društva sa ograničenom odgovornošću, fondacije (privatne), ortačka gruštva, komaditna društva, zadruge i udruženja.

b. Ukupan broj pravnih aranžmana registrovanih i/ili osnovanih u državi raščlanjen prema vrstama

Napomena: Svaka država ima drugačije kategorije pravnih aranžmana u skladu sa nacionalnim propisima. Neki od primera mogućih pravnih aranžmana uključuju trastove, fiducie, treuhand i fideicomiso.

c. Godišnji broj pravnih lica i aranžmana osnovanih u državi raščlanjen prema vrsti pravnog lica i vrsti pravnih aranžmana

d. Broj javnih pretraživanja registra pravnih lica (pretraživanja u zemlji i pretraživanja iz inostranstva)

Napomena: Države mogu da navedu kada pretraživanja rade domaći obveznici, domaći organi za sprovođenje zakona, strani obveznici i strani organi za sprovođenje zakona.

Opšte napomene

Analiza podataka

- Informacije o broju registrovanih pravnih lica/ aranžmana treba analizirati uzimajući u obzir specifične informacije o svakoj kategoriji: npr. osnovne ustavne zahteve, uključene organe, itd.
- Podaci o broju registrovanih pravnih lica/ aranžmana predstavlja prvenstveno kontekstualnu informaciju- jer ne mora nužno značiti da je informacija javno dostupna, osim ako ne postoje javni izvori za pribavljanje informacija. Procena NI.5 se takođe zasniva na kvalitativnim informacijama (npr. stepen javnosti ili dostupnost registra).

Ključno pitanje 5.2

U kom obimu nadležni organi identifikuju, procenuju i razumeju ranjivosti, i obim u kom pravna lica osnovana u zemlji mogu biti ili jesu zloupotrebljena za PN/FT?

Primeri korisnih podataka i statistike

a. **Broj povreda zahteva za osnovnim i informacijama o stvarnom vlasništvu koje se odnose na pravna lica**

Napomena: Ovi podaci mogu varirati u zavisnosti od sistema država za pružanje osnovnih i informacija o stvarnom vlasništvu. Ovi podaci mogu pružiti informacije koje ukazuju na obim u kom su pravna lica ranjiva na zloupotrebu za PN/FT usled loše usklađenosti sa zahtevima o osnovnim i informacijama o stvarnom vlasništvu.

b. **Broj pravnih lica registrovanih i/ili osnovanih u državi koja su u vlasništvu ili pod kontrolom nerezidenata**

Napomena: Raspoloživost ovih informacija može da pokaže da li su organi upoznati sa potencijalnim ranjivostima od zloupotrebe pravnih lica i aranžmana i rizicima od određenih vrsta korporativnih struktura, u zavisnosti od konteksta države i prebivališta vlasnika.

c. **Ukupan broj pravnih lica registrovanih ili osnovanih u državi koja:**

- mogu da imaju nominalne akcije ili nominovane direktore
- mogu da emituju akcije na donosioca ili garancije na akcije na donosioca

Napomena: Ovi podaci će pomoći da se utvrdi obim u kom to može da predstavlja potencijalnu ranjivost za pravna lica formirana u zemlji. Ovi podaci se takođe mogu povezati sa drugim podacima o tome koliko od tih pravnih lica sprovodi mere usmerene na suočenje potencijala za takvu zloupotrebu na najmanju moguću meru.

d. **Broj krivičnih istraga u kojima je identifikованo da se pravna lica u državi koriste za PN ili FT**

e. **Broj zahteva za uzajamnu pravnu pomoć u vezi sa SPN/FT koje država primila u vezi sa pravnim licima u zemlji**

Opšta napomena

Prikupljanje i predstavljanje podataka

- Gde god je to primenjivo, iste informacije se mogu pružiti i vezano za pravne aranžmane.
- Države će možda morati da pojasne kako se pojavi zloupotreba broji.

Ključno pitanje 5.3

U kom obimu država sprovodi mere za sprečavanje zloupotrebe pravnih lica i aranžmana u svrhe PN/FT?

Primeri korisnih podataka i statistike**a. Broj IST koje su obveznici poslali o sumnjanoj zloupotrebi pravnih lica i pravnih aranžmana**

Napomena: Ovi skupovi podataka mogu se raščlaniti prema vrstama upotrebe od strane FOS takvih IST ili prema vrstama povezanih predikatnih krivičnih dela navedenih u IST.

b. Broj otkrivenih povreda propisa za regulisane subjekte koji ne sprovode obaveze PPS u pogledu pravnih lica i/ili pravnih aranžmana

Napomena: Cilj je da se preispita da li država sprovodi robusne preventivne mere u vezi sa pravnim licima i aranžmanima (npr. mere PPS uključujući i stvarno vlasništvo).

Ovi skupovi podataka se takođe mogu raščlaniti prema vrstama takvih povreda (PPS, stvarno vlasništvo, svrha/ priroda poslovnog odnosa, itd.)

c. Broj krivičnih istraga- gonjenja- osuđujućih presuda za PN/FT povezanih sa zloupotrebom pravnih lica i pravnih aranžmana**Opšta napomena****Analiza podataka**

- Skupovi podataka navedeni iznad pokazuju u kojoj meri preventivne mere funkcionišu.
- Države će možda morati da pojasne kako se pojavi zloupotreba broji.

Ključno pitanje 5.4

U kojoj meri relevantni nadležni organi blagovremeno pribavljaju adekvatne, tačne i ažurne osnovne i informacije o stvarnom vlasništvu o svim vrstama pravnih lica osnovanih u zemlji?

Ključno pitanje 5.5

U kojoj meri relevantni nadležni organi blagovremeno pribavljaju adekvatne, tačne i ažurne informacije o stvarnom vlasništvu nad pravnim aranžmanima?

Primeri korisnih podataka i statistike

- a. Broj zahteva od strane nadležnih organa za dobijanje osnovnih i informacija o stvarnom vlasništvu u vezi sa (i) pravnim licima, i (ii) pravnim aranžmanima
- b. Broj ili odnos subjekata koji podnose (i) ažurirane informacije u zakonskim rokovima, ili (ii) godišnju prijavu/ pregled (ako je potreban)
- c. Prosečno vreme potrebno nadležnim organima za dobijanje osnovnih i informacija o stvarnom vlasništvu u vezi sa (i) pravnim licima, i (ii) pravnim aranžmanima
- d. Broj zahteva od strane nadležnih organa stranih država za dobijanje osnovnih i informacija o stvarnom vlasništvu u vezi sa (i) pravnim licima, i (ii) pravnim aranžmanima
- e. Prosečno vreme za pružanje osnovnih ili informacija o stvarnom vlasništvu stranim organima

Opšta napomena

Prikupljanje i predstavljanje podataka

- Skupovi podataka navedeni iznad mogu se dodatno raščlaniti prema vrstama pravnih lica ili pravnih aranžmana, kao i prema vrstama nadležnih organa.

Ključno pitanje 5.6

U kojoj meri se primenjuju delotvorne, srazmerne i odvraćajne sankcije protiv lica koja ne poštuju zahteve u pogledu dostavljanja informacija?

Primeri korisnih podataka i statistike

Broj i vrednost finansijskih kazni ili drugih sankcija izrečenih za povredu zahteva za pružanje osnovnih i informacija o stvarnom vlasništvu u vezi sa (i) pravnim licima, i (ii) pravnim aranžmanima

Napomena: Ovi podaci mogu varirati u zavisnosti od sistema država za pružanje osnovnih i informacija o stvarnom vlasništvu.

Opšte napomene

Prikupljanje i predstavljanje podataka

- Skupovi podataka navedeni iznad mogu se dodatno raščlaniti prema vrstama pravnih lica ili pravnih aranžmana koji su zloupotrebljeni, kao i prema vrstama sankcija.

Analiza podataka

- Visoka vrednost sankcija ne mora biti sinonim za delotvornost, budući da zavisi od cilja koji se želi postići i od pristupa usklađenosti.
- Pošto svaka država ima drugačiji režim sankcija, ove informacije bi omogućile sticanje sveobuhvatnog uvida u primenjene sankcije protiv lica koja ne poštuju zahteve za pružanjem informacija o kojima je prethodno bilo reči.
- Moglo bi biti korisno da se uporedi nivo primenjenih sankcija za ove povrede u odnosu na potencijalne maksimalne raspoložive sankcije i u odnosu na sankcije primenjene za povredu drugih zahteva koji se odnose na registraciju i administraciju pravnih lica i pravnih aranžmana.

NEPOSREDNI ISHOD 6

Nadležni organi adekvatno koriste finansijske obaveštajne podatke i sve ostale relevantne informacije za sprovođenje istraživačkih radova o pranju novca i finansiranju terorizma.

93. Ovaj ishod, koji se odnosi i na PN i na FT istražuje u kojoj meri finansijski obaveštajni podaci i druge relevantne informacije podržavaju operativne potrebe nadležnih organa. To uključuje proizvode FOS, ali takođe i informacije iz analitičkih funkcija u organima za sprovođenje zakona ili vlasti, ili informacije koje su prikupili nadzorni ili carinski organi. Delotvornost se ne utvrđuje rezultatima (npr. brojem izveštaja izrađenih upotrebljivim IST), već ishodima: na primer, važna stvar nije koliko je izveštaja izrađeno koristeći IST, već da li su izveštaji korišćeni i da li su bili od koristi istražnim organima; da li su smisleno doprineli uspehu istraživačkih radova ili krivičnog gonjenja; ili da li su iskorišćeni kao dokazi (imajući u vidu da su u praksi takvi izveštaji često izostavljeni iz korišćenja na sudu u dokazne svrhe ukoliko sadrže informacije koje su ograničene isključivo na obaveštajne svrhe). Delotvornost operativnog lanca nije ograničena na pojedinačne aktere i stoga bi je trebalo ocenjivati u celosti.

94. Da bi se demonstrirala delotvornost u okviru NI.6, Metodologija navodi sledeće primere kvantitativnih informacija koje država može da obezbedi:

- Učestalost korišćenja finansijsko-obaveštajnih podataka i drugih informacija kao istražnih alata;
- Statistika o distribuiranim/ razmenjenim finansijsko- obaveštajnim podacima;
- Broj analiziranih IST/ predmeta; učestalost kojom su nadležni organi nailazili na primere neprijavljenih sumnjivih transakcija; slučajevi dojavljivanja; statistika o podnošenju IST u okviru NI.4;
- Broj primljenih i analiziranih izveštaja o gotovinskim sredstvima i instrumentima koji glase na donosioce.

95. U tabeli u nastavku navedeni su dodatni primeri podataka i statistike koji mogu biti relevantni za procenu NI.6. Na osnovu inicijalnih procena, stavke 6.1(a), 6.2(a), 6.2(b) i 6.3(a) su se pokazale kao naročito korisne.

96. Treba pojasniti da li se dostavljeni podaci odnose na PN, FT ili oba. Ukoliko se odnose na oba, možda je potrebno da budu raščlanjeni kako bi se omogućilo zasebno razumevanje pitanja povezanih sa PN i FT.

Ključno pitanje 6.1

U kojoj meri se može pristupiti finansijsko-obaveštajnim podacima i drugim relevantnim informacijama i u kom obimu se takve informacije koriste u istragama za pribavljanje dokaza i praćenje prihoda stečenih krivičnim delom povezanih sa PN, povezanim predikatnim krivičnim delima i FT?

Primeri korisnih podataka i statistike

Godišnji broj istraživačkih radova za PN, povezanih predikatnim krivičnim delima i FT u kojima su korišćeni finansijsko-obaveštajni podaci raščlanjeni prema:

- vrstama krivičnih dela (PN, povezana predikatna krivična dela i FT)
- vrstama organa za sprovođenje zakona
- sektorima

Napomena: Budite pažljivi kada poredite obim širenja podataka od strane FOS u vezi sa istraženim predmetima PN: ustanovite validnost veza između dve tačke podataka. Imajte na umu da se veliki broj istraga PN sprovodi bez korišćenja podataka koje je distribuirala FOS.

Pored toga, distribuiranje podataka u bilo kojoj dатој godini ne mora biti povezano sa istragama u toj godini, već sa istragama iz prošlosti.

- b. Ishodi istraga koje sprovode organi za sprovođenje zakona koje su pokrenute na osnovu finansijsko-obaveštajnih podataka ili koje uključuju finansijsko-obaveštajne podatke (npr. broj uhapšenih lica, zaplenjena ili oduzeta roba i imovina, itd.)**

Napomena: Ove informacije nije lako pribaviti u velikom broju država, ali tamo gde su dostupni mogu pružiti dragocene informacije: broj policijskih istraga pokrenutih izveštajima; ostvareni ishodi u istragama; koordinacija između organa za sprovođenje zakona i FOS; kvalitet i korisnost obaveštajnih izveštaja, itd.

- c. Broj distribuiranja informacija (npr. paketi informacija ili analiza) koje je FOS poslala kao podršku istragama u toku**

Opšta napomena

Analiza podataka

- Broj istraga u kojima su korišćeni finansijsko-obaveštajni podaci se takođe može uporediti sa ukupnim brojem istraga kako bi se video odnos korišćenja finansijsko-obaveštajnih podataka.

Ključno pitanje 6.2

U kojoj meri nadležni organi dobijaju ili traže izveštaje (npr. Izveštaje o sumnjivim transakcijama, izveštaje o gotovini i instrumentima na donosioca) koji sadrže relevantne i tačne informacije koje im pomažu da izvrše svoje dužnosti?

Primeri korisnih podataka i statistike

- a. Broj primljenih Izveštaja o sumnjivim transakcijama**

Napomena: Ovo je jedan od ključnih indikatora u okviru NI.6. Da bi se adekvatno analizirali podaci obuhvaćeni ovom stavkom, informacije se mogu raščlaniti na veliki broj različitih kategorija (v. kategorije u okviru NI.4).

- b. Broj primljenih izveštaja o prekograničnom prenosu gotovine (u vezi sa gotovinom i instrumentima na donosioca)**

- c. Broj primljenih izveštaja o transakcijama velike vrednosti**

- d. Broj primljenih izveštaja o gotovinskim transakcijama**

- e. Broj primljenih međunarodnih prenosa sredstava/ elektronskih transfera**

- f. Broj primljenih drugih vrsta izveštaja**

Opšte napomene

Prikupljanje i predstavljanje podataka

Skupovi podataka navedeni iznad mogu se raščlaniti na nekoliko kategorija, npr. (kako je primenjivo):

- prijavljeno ili neprijavljeno,
- iznos obuhvaćen transakcijama,
- prosečan godišnji iznos,
- zaplenjeni/ oduzeti iznosi,
- broj izrečenih sankcija (upravnih i/ili sudskih),
- država porekla i/ili odredišta,
- državljanstvo lica koja se bave prenosom gotovine,
- granični prelaz,
- transportno sredstvo.

Ovi i drugi mogući kriterijumi se takođe mogu kombinovati, npr. iznosi koji se nose raščlanjeni prema državljanstvu lica koja se bave prenosom gotovine.

Ključno pitanje 6.3

U kojoj meri analize FOS i distribuiranje podataka podržava operativne potrebe nadležnih organa?

Primeri korisnih podataka i statistike

Godišnji broj finansijsko- obaveštajnih proizvoda distribuiranih ili razmenjenih od strane FOS

Napomena: Ove informacije mogu se raščlaniti na nekoliko kategorija, npr.:

- vrsta primaoca (vrste organa za sprovođenje zakona i drugih primalaca)
- proaktivno (spontano) ili reaktivno (na zahtev)
- vrste krivičnih dela (PN, povezana predikatna krivična dela i FT)
- domaći ili inostrani zahtevi
- nacionalni ili međunarodni sadržaj

Opšta napomena

Prikupljanje i predstavljanje podataka

- Statistika za ključno pitanje 6.1 može se takođe primenjivati i na ovo ključno pitanje.

Ključno pitanje 6.4

U kojoj meri FOS i ostali nadležni organi sarađuju i razmenjuju informacije i fiansijsko-obaveštajne podatke? Koliko bezbedno FOS i nadležni organi štite poverljivost informacija koje razmenjuju ili koriste?

Primeri korisnih podataka i statistike

a. Broj zahteva za informacijama koje su podneli domaći organi za sprovođenje zakona, nadzorni organi i drugi nadležni organi FOS

Napomena: Ovi zahtevi se mogu brojati na različite načine, npr.:

- vrste krivičnih dela (PN, povezana predikatna krivična dela i FT)

-
- uključena lica
 - broj predmeta (jedan predmet može obuhvatati više zahteva)
 - uključeni sektori
 - organ kome se podnosi zahtev

- b. Za one države koje odobravaju organima za sprovođenje zakona pristup bazi podataka FOS: Ukupan broj korisnika iz organa za sprovođenje zakona koji imaju pristup bazi podataka FOS u cilju razmene informacija, i godišnji broj pretraga organa za sprovođenje zakona baze podataka FOS, raščlanjen prema pojedinačnim vrstama organa za sprovođenje zakona
- c. Broj podnetih zahteva od strane FOS domaćim organima za sprovođenje zakona, nadzornim organima i drugim nadležnim organima

Napomena: Zahtevi se mogu brojati na različite načine (v. napomenu 6.4(a))

- d. Broj krivičnopravnih baza podataka, baza podataka organa za sprovođenje zakona i obaveštajnih baza podataka ili baza informacija dostupnih (neposredno ili posredno) FOS, organima za sprovođenje zakona i drugim nadležnim organima
- e. Broj zvaničnih upravnih registara, baza podataka ili baza informacija dostupnih (neposredno ili posredno) FOS, organima za sprovođenje zakona i drugim nadležnim organima

Napomena: Moguće vrste zvaničnih upravnih registara: nepokretnosti, vozila, matičnih knjiga rođenih/umrlih/ venčanih, vozačkih dozvola, poreske informacije, itd.

- f. Broj zvaničnih registara, baza podataka ili baza informacija povezanih sa finansijskim sektorom dostupnih (neposredno ili posredno) FOS, organima za sprovođenje zakona i drugim nadležnim organima

Napomena: Moguće vrste registara povezanih sa finansijskim sektorom: nadzorni i regulatorni, informacije o merama PPS i evidencija o transakcijama, privredni registar, itd.

NEPOSREDNI ISHOD 7

Sprovode se istrage za krivična dela i aktivnosti pranja novca, a učinoci se krivično gone i podležu delotvornim, srazmernim i odvraćajnim sankcijama.

97. Ovaj ishod procenjuje jedan krajnji ishod lanca krivičnopravnog sistema za PN (FT je obuhvaćeno u okviru NI.9). Ako se koriste alternativne mere gde nije moguće osigurati osuđujuću presudu za PN, teret dokazivanja je na državi da pokaže da su takve mere korišćene kao nadopuna u krivičnom gonjenju za PN- pre nego kao zamena za njih, ili kao ekvivalent za osuđujuće presude za PN.

98. Da bi se demonstrirala delotvornost u okviru NI.7, Metodologija navodi sledeće primere kvantitativnih informacija koje država može da obezbedi:

- Broj istraga i krivičnih gonjenja za aktivnosti PN; ideo predmeta koji su doveli do krivičnog gonjenja ili koji su izvedeni pred sud; broj ili odnos osuđujućih presuda za PN koji se odnose na pranje novca od strane trećih lica, samostalna krivična dela, samostalno pranje novca ili inostrana predikatna krivična dela; i vrste uključenih predikatnih krivičnih dela;
- Nivo sankcija izrečenih za krivična dela PN; sankcije izrečene za PN u poređenju sa onima za druga predikatna krivična dela.

99. Važno je da bilo koja navedena statistika jasno definiše ne samo broj istraga ili krivičnih gonjenja, već i broj učinilaca krivičnih dela koji su na kraju krajeva optuženi, osuđeni i kojima je izrečena kazna po optužnici za PN. U idealnom slučaju, podaci se mogu raščlaniti prema označenim kategorijama krivičnih dela PN (pranje novca od strane trećih lica, samostalno krivično delo, samostalno (autonomno) pranje novca ili jednostavno saznanje o posedovanju imovine stečene izvršenjem krivičnog dela). U nedostatku takve dezagregacije, neophodan je slučajan uzorak takvih predmeta. U većini država isti optuženi je predmet različitih optužbi tako da je jako važno ispitati u kojoj meri je statistika o PN dezagregirana ili objedinjena na osnovu statistike za druga krivična dela, kao što su predikatna krivična dela. Statistika o broju krivičnih postupaka se takođe treba tumačiti u svetu činjenice da li ili ne pravni sistem zemlje omogućava tužilačko diskreciono pravo ili zabranjuje da učinoci krivičnog dela budu optuženi i za predikatno krivično delo i za krivično delo pranja novca.

100. U tabeli u nastavku navodeni su dodatni primeri podataka i statistike koji mogu biti relevantni za procenu NI.7. Na osnovu inicijalnih procena, stavke 7.2(a)-(b), 7.3(a), 7.4(a)-(b) su se pokazale kao naročito korisne.

Ključno pitanje 7.1

U kojoj meri i u kojim okolnostima se identifikuju i istražuju potencijalni predmeti PN (uključujući i putem paralelnih finansijskih istraga)?

Primeri korisnih podataka i statistike

Godišnji broj sprovedenih paralelnih finansijskih istraga

Opšta napomena

Prikupljanje i predstavljanje podataka

- Moguće je da su kvantitativni podaci za skup podataka iznad oskudni.

Ključno pitanje 7.2

U kojoj meri se vrši istraga i krivično gonjenje vrsta aktivnosti PN u skladu sa pretnjama i profilom rizika države i nacionalnim politikama za SPN/FT?

Primeri korisnih podataka i statistike

- Broj krivičnih istraga za aktivnost PN**
- Broj krivičnih gonjenja za aktivnost PN**

Opšte napomene**Prikupljanje i predstavljanje podataka**

- Podatke treba raščlaniti da bi se prikazala povezana predikatna krivična dela.
- Bilo bi korisno videti koje vrste krivičnih dela najčešće rezultiraju optužbama za PN, ako je to raspoloživo, a posebno da li se predmeti PN gone srazmerno kriminalnom i profilu rizika od PN/FT države koja je predmet procene.
- U skupovima podataka iznad se takođe može napraviti razlika da li aktivnosti PN koje su predmet istrage uključuju i pranje novca od strane trećih lica.

Analiza podataka

- Informacije o istragama i krivičnom gonjenju treba analizirati u svetlu pretnji i profila rizika i politika za SPN/FT u državi. Na primer, ako je trgovina narkoticima svepristupna u državi, koji broj istraga i krivičnog gonjenja je povezano sa pranjem novca stečenim takvim krivičnim delima? Ako je država vodeći finansijski centar, koji broj istraga cilja i goni pranje usled inostranih predikatnih krivičnih dela?

Ključno pitanje 7.3

U kojoj meri se različite vrste predmeta PN krivično gone (npr. predikatno krivično delo koje se odigralo u inostranstvu, pranje novca od strane trećih lica, samostalna krivična dela itd.) i učiniocima izriče osuđujuća presuda?

Primeri korisnih podataka i statistike

- Broj osuđujućih presuda za PN** (raščlanjen da se prikažu povezana predikatna krivična dela)
Napomena: Možda neće biti neophodno da se pribave primeri za sve kategorije predikatnih krivičnih dela, ali bi cilj mogao da bude da se uključe u najmanju ruku glavne kategorije predikatnih krivičnih dela identifikovane u proceni rizika države koja je predmet procene.
- Broj osuđujućih presuda za PN poveznih sa:**
 - Pranjem novca od strane trećih lica
 - Samostalnim krivičnim delom PN
 - Samostalnim pranjem novca
 - Predikatnim krivičnim delima izvršenim u inostranstvu

Ključno pitanje 7.4

U kom obimu su sankcije primenjene protiv fizičkih ili pravnih lica osuđenih za krivično delo PN delotvorne, srazmerne i odvraćajne?

Primeri korisnih podataka i statistike

- Broj sankcija izrečenih za krivična dela PN, raščlanjenih prema kategoriji sankcija**
- Prosek i raspon svake kategorije sankcija izrečenih za krivična dela PN, npr.:**
 - Prosečno trajanje kazni zatvora izrečenih u okviru osuđujućih presuda za PN
 - Prosečan iznos novčanih kazni izrečenih osuđenima za PN
 - Prosek drugih sankcija izrečenih osuđenima za krivično delo PN

Opšte napomene

Prikupljanje i predstavljanje podataka

Podaci se mogu raščlaniti kako bi se pokazalo da li su osuđujuće presude povezane sa:

- Pranjem novca od strane trećih lica
- Samostalnim krivičnim delom PN
- Samostalnim (autonomnim) pranjem novca
- Predikatnim krivičnim delima izvršenim u inostranstvu

Analiza podataka

Podaci se mogu analizirati u svetu podataka o sankcijama za finansijska krivična dela koja potencijalno podrazumevaju slične kazne kao i krivična dela PN, kako bi se pomoglo da se prikaže delotvornost, srazmernost i odvraćajnost sankcija za PN (npr. prevara, insajdersko trgovanje).

Ključno pitanje 7.5

U kojoj meri države primenjuju druge krivičnopravne mere u predmetima kada je sprovedena istraga o PN ali iz opravdanih razloga, nije moguće da bude izrečena osuđujuća presuda za PN? Takve alternativne mere ne treba da umanjuju značaj, ili da predstavljaju zamenu za, krivično gonjenje ili izricanje osuđujućih presuda za krivična dela PN.

Primeri korisnih podataka i statistike

- Broj istraga PN u kojima je doneta odluka da se nastavi sa krivičnim gonjenjem nečega što nije PN**
- Broj predmeta PN upućenih tužiocu ali koji nisu nastavljeni**
- Broj optužbi za PN podnesenih sudu koje su za posledicu imale osuđujuće presude za nešto drugo, a ne PN**

Opšte napomene

Prikupljanje i predstavljanje podataka

- Podaci su oskudni i često ograničeni da pokažu da izricanje osuđujuće presude za PN nije bilo moguće- bez navođenja alternativne mere koja je izrečena.
- Države mogu izneti dokaze da lica koja su bila predmet istrage, ali na kraju protiv kojih nije podignuta optužnica za PN, ili za koje je podignuta optužnica, ali nisu osuđeni za PN, mogu navesti da su ta lica optužena ili osuđena za krivična dela kao što su predikatna krivična dela i da su takvi rezultati bili opravdani. Na primer, IST može biti pokretač istrage o PN tokom koje će se otkriti da je osumnjičeni zapravo jedan od vodećih trgovaca narkoticima, da je učestvovao u

prevarama ili da je učinio druga teška krivična dela i time je fokus istrage premešten na istragu i krivično gonjenje predikatnog krivičnog dela. Država koja je predmet procene mora biti u mogućnosti da pokaže koji su to opravdani razlozi postojali usled kojih takva lica nisu takođe optužena i za PN.

NEPOSREDNI ISHOD 8**Vrši se zaplena prihoda i sredstava izvršenja krivičnog dela.**

101. Imajući u vidu značaj oduzimanja imovine za sve napred usmerene na SPN/FT, NI.8 predstavlja suštinski element procene delotvornosti. Da bi se demonstrirala delotvornost u okviru NI.8, Metodologija navodi sledeće primere kvantitativnih informacija koje država može da obezbedi:

- Broj krivičnih predmeta u kojima je došlo do oduzimanja imovine; vrednost imovine stečene izvršenjem krivičnog dela, oduzeta sredstva izvršenja ili imovina ekvivalentne vrednosti, razvrstana prema krivičnim delima u zemlji i u inostranstvu; vrednost lažno prijavljenih/ neprijavljenih ili neobelodanjenih oduzetih prekograničnih prenosa valuta i instrumenata na donosioca; vrednost ili ideo oduzete ili zamrznute imovine za koju je izdat nalog za oduzimanje; vrednost ili ideo realizovanih naloga za oduzimanje.
- Vrednost oduzete/ zamrznute imovine stečene krivičnim delom; iznos imovine stečene krivičnim delom koja je vraćena žrtvama; koja je podeljena ili vraćena u zemlju.

102. Podaci o zapleni/ zabrani raspolaganja i podaci o oduzimanju imovine se često neće slagati u okviru bilo kog perioda izveštavanja budući da je uobičajeno da imovina koja je zaplenjena/ zamrznuta u jednoj godini ne bude oduzeta ili realizovana sve do godinu dana ili čak više godina nakon toga. Isto tako, brojke o oduzimanju imovine ponekad mogu predstavljati vrednost navedenu u presudama kojima se nalaže oduzimanje imovine i može postojati potreba da se pojasni vrednost imovine koja je zapravo "realizovana" ili konačno oduzeta od strane države. U nekim jurisdikcijama imovina stečena izvršenjem krivičnog dela oduzeta od žrtava se ne oduzima, već takve države mogu zatražiti da im se pripisu zasluge za oduzimanje imovine stečene izvršenjem krivičnog dela koja je vraćena žrtvama kroz restituciju ili slične mehanizme. Ukoliko je to primenjivo, takođe treba uključiti i statistiku o oduzimanju imovine koje se ne zasniva na osuđujućoj presudi.

103. Razlika između iznosa sa zabranom raspolaganja/ koja je zaplenjena i iznosa koji su konačno realizovani može ukazati na nedostatke u režimu oduzimanja imovine. Glavne novčane kazne dobijene na osnovu obračuna kazni iz krivičnih dela takođe treba da budu uzete u obzir u brojkama o oduzimanju ukoliko se mogu jasno identifikovati. Na primer, neke države izriču novčane kazne privrednim društvima kako bi povratile dobit iz njihovog kriminalnog ponašanja, ali takve kazne nisu dobijene kao *oduzimanje imovine* samo po sebi. Druge države oporezuju nezakonita sredstva i nameću kazne za neprijavljanje takve imovine. Naplaćeni porezi i kazne za neprijavljanje bilo koje relevantne imovine mogu u nekim slučajevima zbirno iznositi koliko i iznos koji podleže oduzimanju. Primanja koja se tako povrate kroz poresku upravu možda nisu uključena i statistiku o oduzimanju imovine stečenom izvršenjem krivičnog dela, ali mogu biti od značaja za NO.8. I na posletku, primanja zaplenjena kao sredstvo izvršenja krivičnog dela PN se uopšteno ne reflektuju u statistici o oduzimanju, ali mogu biti od značaja za NI. 8 ukoliko se za njih ne traži pripisivanje zasluga.

104. U tabeli u nastavku navedeni su dodatni primeri podataka i statistike koji mogu biti relevantni za procenu NI.8. Na osnovu inicijalnih procena, stavke 8.2(a)-(c) su se pokazale kao naročito korisne.

Ključno pitanje 8.1

U kojoj meri se oduzimanje prihoda stečenih izvršenjem krivičnog dela, sredstava izvršenja i imovine ekvivalentne vrednosti sprovodi kao cilj politike?

Primeri korisnih podataka i statistike

Nema primenjivih podataka.

Ključno pitanje 8.2

U kojoj meri nadležni organi koji vrše oduzimanje (uključujući repatrijaciju, podelu i restituciju) prihoda i sredstava izvršenja krivičnog dela i imovine ekvivalentne vrednosti, uključuju predikatna krivična dela izvršena u zemlji i u inostranstvu i prihode koji su premešteni u druge zemlje?

Primeri korisnih podataka i statistike

- Broj krivičnih predmeta u kojima je pokrenuta finansijska istraga u cilju identifikovanja i praćenja sredstava**
- Vrednost imovine stečene izvršenjem krivičnog dela, sredstava izvršenja ili oduzete ekvivalentne vrednosti**
- Vrednost zaplenjene ili zamrznute imovine stečene izvršenjem krivičnog dela**
- Broj predmeta u kojima je imovina stečena krivičnim delom koja je podeljena sa ili vraćena stranim jurisdikcijama**
- Vrednost imovine stečene krivičnim delom koja je podeljena sa ili vraćena stranim jurisdikcijama**

Opšte napomene**Prikupljanje i predstavljanje podataka**

- Za oduzimanje imovine na međunarodnom nivou često zahteva više godina da bude okončano, tako da brojke o podeli imovine i realizovanom oduzimanju imovine u inostranstvu mogu predstavljati predmete koji su stari preko 5 godina.
- Trebalo bi uložiti napore da se izmeri koliko je dugo državama potrebno da nalože i izvrše naloge o zabrani raspolaganja imovinom i presuda za račun drugih kao i da izvrše presude i razloge za odlaganja u ovom pogledu.

Ključno pitanje 8.3

U kojoj meri se oduzimanje u pogledu lažno prijavljenih/ neprijavljenih ili neobelodanjenih prekograničnih kretanja gotovine i instrumenata na donosioca uzima u obzir i primenjuje kao delotvorna, srazmerna i odvraćajna sankcija od strane pograničnih/ carinskih ili drugih relevantnih organa?

Primeri korisnih podataka i statistike**Godišnja vrednost oduzimanja imovine iz lažno prijavljenih ili neprijavljenih prekograničnih prenosa gotovine ili instrumenata koji glase na donosioca**

Napomena: Ove informacije se mogu popuniti sledećim informacijama, npr.:

- Broj otkrivenih neprijavljenih kretanja
- Dodatne izrečene sankcije
- Broj primljenih deklaracija

Ključno pitanje 8.4

U kojoj meri rezultati oduzimanja reflektuju procenu(e) rizika od PN/FT i nacionalne politike i prioritete u SPN/FT?

Primeri korisnih podataka i statistike

- a. Svi podaci navedeni u okviru prethodnih ključnih pitanja
- b. Godišnja vrednost imovine stečene izvršenjem krivičnog dela koja je podeljena ili vraćena u zemlju ili vraćena žrtvama

Opšte napomene

Prikupljanje i predstavljanje podataka

- Ukoliko je moguće, države bi trebalo da navedu informacije ili konkretnе primere oduzimanja imovine koji su povezani sa glavnim profilom rizika države od PN/FT. Na primer, ako se zaplane mogu raščlaniti prema specijalizovanim agencijama ili fondu za oduzimanje imovine, na primer od trgovine narkoticima, onda bi mogao da se izmeri iznos imovine stečene trgovinom drogom koja je povraćena.
- Ako su raspoložive, informacije o povezanim predikatnim krivičnim delima mogu biti korisne da se potvrdi doslednost sa sveobuhvatnim rizicima (npr. ako je prevara glavni generator imovine, ali su sva oduzimanja povezana sa trgovinom narkoticima, onda rezultati nisu baš dobro usklađeni sa rizicima).

NEPOSREDNI ISHOD 9

Sprovode se istrage za krivična dela i aktivnosti finansiranja terorizma, a lica koja finansiraju terorizam se krivično gone i podležu delotvornim, srazmernim i odvraćajnim sankcijama.

105. Ovaj ishod se bavi istragama i krivičnim gonjenjima koji se odnose isključivo na FT, slično NI.7 u vezi sa PN. U slučaju FT, međutim, sveobuhvatni cilj nije samo krivično gonjenje, odnosno time odvraćanje od krivičnih dela, već takođe i da se otkriju i osuđete tekuće terorističke aktivnosti i time spreči izvršenje planiranih ili potencijalnih terorističkih akata. Iz tog razloga, lakša krivična dela se često krivično gone ili se primenjuju upravna ovlašćenja da bi se osujetila teroristička aktivnost, i time se izbegava potreba za krivičnim gonjenjem FT.

106. Da bi se demonstrirala delotvornost u okviru NI.9, Metodologija navodi sledeće primere kvantitativnih informacija koje država može da obezbedi:

- Broj istraga i krivičnog gonjenja FT; udio predmeta koji su doveli do krivičnog gonjenja FT, vrste krivičnog gonjenja i osuđujuće presude (npr. različita krivična dela, domaći ili strani teroristi);
- Nivo sankcija izrečenih za krivična dela FT; izrečene sankcije za FT u poređenju sa onima za druge kriminalne aktivnosti; vrste i nivo primenjenih disruptivnih mera.

107. U tabeli u nastavku navodeni su dodatni primeri podataka i statistike koji mogu biti relevantni za procenu NI.9. Na osnovu inicijalnih procena, stavke 9.1(a), 9.1(c), 9.2(a), i 9.4(c)-(d) su se pokazale kao naročito korisne.

Ključno pitanje 9.1

U kojoj meri se različiti vidovi aktivnosti FT (npr. prikupljanje, kretanje i korišćenje imovine) krivično gone i učinocima krivičnih dela izriče osuđujuća presuda? Da li je ovo u skladu sa profilom rizika države od FT?

Primeri korisnih podataka i statistike**KRIVIČNO GONJENJE****a. Broj pokrenutih krivičnih postupaka za FT, raščlanjen na:**

- krivična gonjenja isključivo za optužbe za FT ili/i krivični postupci za FT i druge optužbe
- sredstvo za aktivnost FT (npr. MTVS, NPO, kretanje gotovine, pravna lica, itd.)
- domaći teroristi ili strani teroristi

Napomena: Da bi se izbeglo dvostruko brojanje (krivični postupci mogu trajati više od godinu dana) važno je da se ustanove kriterijumi za način brojanja. Godina pokretanja je jedan od njih, ali postoje i drugi.

b. Broj pojedinaca krivično gonjenih za FT

Napomena: Broj krivičnih gonjenja za FT (9.1.1) nije dovoljan: jedan jedini postupak može uključivati veliki broj pojedinaca iz složene mreže. Isto tako, ako je isti pojedinač optužen za različita dela FT u istom postupku, i to treba evidentirati.

OSUĐUJUĆE PRESUDE**a. Broj osuđujućih presuda za FT, raščlanjen na:**

- osuđujuće presude isključivo za FT u odnosu na osuđujuće presude za FT i druge optužbe

- sredstvo za aktivnost FT (npr. MTVS, NPO, kretanje gotovine, pravna lica, itd.)
- domaći teroristi ili strani teroristi

Napomena: Broj sudskih odluka na godišnjem nivou u kojima se izriču osuđujuće presude za FT. Bilo bi važno da se naglasi da li je reč o konačnim odlukama ili ne, kako bi se izbeglo dvostruko brojanje.

b. Broj pojedinaca osuđenih za FT

Napomena: Bilo bi važno da se naglasi da li je postoji pravo žalbe na presudu ili ne, kako bi se izbeglo dvostruko brojanje.

c. Broj oslobođenih pojedinaca

Opšte napomene

Prikupljanje i predstavljanje podataka

- Neki krivični postupci/ osuđujuće presude za FT mogu uključivati i druga krivična dela, uglavnom terorizam. Raščlanjivanje ovih podataka može pružiti informacije o situaciji u vezi sa FT u zemlji.
- Slično tome, raščlanjivanje podataka o broju postupaka/ osuđujućih presuda za terorizam u zemlji i u inostranstvu može da pruži korisne informacije o vrstama ponašanja u vezi sa FT u državi i mogućim vezama sa međunarodnim mrežama, u zavisnosti od profila rizika države.

Ključno pitanje 9.2

Koliko dobro se slučajevi FT otkrivaju i istražuju? U kojoj meri se u okviru istraga identificuje specifična uloga koju je odigrao finansijer terorizma?

Primeri korisnih podataka i statistike

a. Broj pokrenutih istraga o FT, raščlanjen na:

- osuđujuće presude isključivo za FT u odnosu na osuđujuće presude za FT i druge optužbe
- sredstvo za aktivnost FT (npr. MTVS, NPO, kretanje gotovine, pravna lica, itd.)
- domaći teroristi ili strani teroristi

Napomena: Podaci o broju pokrenutih istraga o FT može se korisno uporediti sa brojem sprovedenih istraga terorizma kako bi se potvrdio ideo istraga terorizma koje su usmerene na finansiranje.

b. Broj pojedinaca koji su bili predmet istrage o FT

Napomena: Broj istraga može pružiti necelovite informacije. Jedan istražni predmet može uključivati veliki broj pojedinaca u okviru složene mreže.

c. Broj pojedinaca koji su bili predmet istrage o FT, raščlanjen prema državljanstvu lica koja su predmet istrage

d. Godišnji broj istraga o FT koje su zasnovane na finansijsko-obaveštajnim podacima

Napomena: Ovi podaci mogu biti poverljive prirode. Države koje su predmet procene mogu dokazati korisnost IST tako što će objasniti određene primere ili navesti informacije koje se ne unose u izveštaj.

e. Broj obaveštajnih izveštaja FOS o FT

f. Broj istraga FT u kojima su korištene informacije FOS

Opšta napomena

Prikupljanje i predstavljanje podataka

- Da bi se izbeglo dvostruko brojanje (istrage mogu trajati više od godinu dana i u istom predmetu mogu učestvovati različiti organi za sprovođenje zakona) važno je da država ustanovi kriterijume o načinu brojanja: Godina pokretanja ili da se adekvatno identifikuju one istrage u kojima učestvuje više od jednog organa.

Ključno pitanje 9.3

U kojoj meri je istraga FT integrisana sa, i koristi se kao podrška, nacionalnim strategijama za borbu protiv terorizma i istragama (npr. identifikacija i označavanje terorista, terorističkih organizacija i mreža za podršku teroristima)?

Primeri korisnih podataka i statistike

- a. Broj sprovedenih istraga o FT kao podrška istragama i krivičnim postupcima za borbu protiv terorizma

Napomena: Ovi podaci mogu biti poverljive prirode. Države koje su predmet procene mogu pružiti ove informacije, primere i adekvatna objašnjenja evaluacionom timu tokom terenske posete.

- b. Broj istraga pojedinaca i privrednih društava označenih kao teroristi na listama

Napomena: Relevantne liste mogu uključivati liste UN, nacionalne liste, liste EU, itd.

- c. Broj istraga i/ili krivičnih gonjenja za terorizam uključujući istragu/ predmete FT i optužbe za FT

- d. Broj pojedinaca koji su bili predmet istrage i/ili koji su krivično gonjeni za terorizam uključujući istragu/ predmete FT i optužbe za FT

- e. Broj sudskih odluka sa osuđujućim presudama za terorizam

- f. Broj pojedinaca osuđenih na kaznu zatvora zbog terorizma

Opšta napomena

Analiza podataka

- Neki od gore navedenih statističkih podataka mogu pomoći da se utvrdi da li se istrage o FT sprovode kao podrška istragama za borbu protiv terorizma u koordinaciji sa drugim organima.

Ključno pitanje 9.4

U kom obimu su sankcije primenjene protiv fizičkih ili pravnih lica osuđenih za krivično delo FT delotvorne, srazmerne i odvraćajne?

Primeri korisnih podataka i statistike

- a. Broj sudskih odluka sa osuđujućim presudama za FT, raščlanjen prema vrsti aktivnosti za FT

Napomena: Osuđujuće sudske presude za FT mogu uključivati kaznu zatvora, novčane kazne i druge kazne.

- b. Broj osuđenih pojedinaca, raščlanjen na:

- Pojedince osuđene na kaznu zatvora

- Pojedince kojima je izrečena novčana kazna
- Pojedince kojima su izrečene druge sankcije

Napomena: U nekim predmetima isto lice može biti osuđeno na kaznu zatvora uz izrečene ekonomske kazne. Takve predmete treba objasniti kako bi se izbegle nedoslednosti u globalnim brojkama.

c. Prosek i raspon kazni izrečenih osuđenima za FT

Napomena: Navedite raspon novčanih kazni koje je izrekao Sud, od najviših do najnižih.

d. Dužina trajanja kazni zatvora u osuđujućim presudama za FT (prosek i raspon od najviše do najniže)

e. Godišnje prosečno trajanje kazne zatvora izrečene za terorizam

Napomena: Prosečna kazna zatvora za pojedince osuđene za terorizam može pružiti informacije o srazmernosti sankcija za FT

Opšte napomene

Prikupljanje i predstavljanje podataka

- Informacije o ekonomskim kaznama/ kaznama zatvora može biti teško uneti u jedan grafikon. Može biti potrebno da se izrade različiti grafikoni sa rasponom novčanih kazni/ kazni zatvora izrečenim svake godine.

Analiza podataka

- Uopšteno, odvrajačnost je teško proceniti, još teže za ideološki (i društveno) motivisana krivična dela kao što su terorizam i FT. Stoga je za procenu ovog ključnog pitanja potrebno primeniti pažljiv i iznijansiran pristup.

Ključno pitanje 9.5

U kojoj meri je ostvaren cilj ishoda primenom krivičnopravnog sistema, regulatornih i drugih mera za prekidanje aktivnosti FT tamo gde nije moguće da se osigura osuđujuća presuda za FT?

Primeri korisnih podataka i statistike

- a. Broj predmeta FT u kojima su primenjene druge krivičnopravne, regulatorne ili druge mere za osuđivanje aktivnosti FT umesto osuđujuće presude za FT
- b. Broj istraga o FT u kojima su donete odluke da se primene druge krivičnopravne sankcije ili mere umesto osuđujuće odluke za FT

Napomena: Druge mere koje je država usvojila treba posmatrati zajedno sa širom strategijom države u borbi protiv terorizma i profilom rizika od FT. To bi bilo od pomoći da se objasni zašto su iskorišćene druge mere umesto krivičnog gonjenja/ osuđujućih presuda za FT za osuđivanje aktivnosti FT.

NEPOSREDNI ISHOD 10

Teroristi, terorističke organizacije i finansijeri terorizma se sprečavaju u prikupljanju, premeštanju i korišćenju sredstava, kao i da zloupotrebljavaju NVO sektor.

108. Ovaj ishod se bavi preventivnom stranom mera protiv finansiranja terorizma- onima koje su osmišljene da se stvarna ili potencijalna sredstva terorista stave van domaćaja terorista, time što će sprečiti zloupotrebu NPO, i primenjivati ciljane finansijske sankcije za ograničavanje raspolažanja imovinom i sprečiti pojedince da deluju u svojstvu fasilitatora ili posrednika. U velikom broju država, prisutan je veoma mali broj pojedinaca koji podležu primeni finansijskih sankcija, kao veoma mali iznos zamrznutih sredstava. Procena da li je država delotvorna zavisiće u velikoj meri od toga šta se smatra nivoom rizika. Takođe je važno da nivo terorističke aktivnosti ne mora nužno označavati nivo aktivnosti za finansiranje terorizma.

109. Da bi se demonstrirala delotvornost u okviru NI.10, Metodologija navodi sledeće primere kvantitativnih informacija koje država može da obezbedi:

- Lica i računi koji su predmet sankcija izrečenih od strane Saveta bezbednosti UN ili druge vrste označavanja; izvršena označavanja (u skladu sa Rezolucijom 1373 Saveta bezbednosti UN); zamrznuta imovina; odbijene transakcije; potrebno vreme za označavanje pojedinaca; potrebno vreme za zamrzavanje imovine nakon označavanja.
- Učestalost pregleda i praćenja sektora NPO (uključujući procene rizika); učestalost uključivanja javnosti i podrške (uključujući smernice) NPO sektoru u pogledu mera za borbu protiv FT i trendove; korektivne mere i sankcije preuzete protiv NPO).

110. U tabeli u nastavku navedeni su dodatni primeri podataka i statistike koji mogu biti relevantni za procenu NI.10. Na osnovu inicijalnih procena, stavke 10.1(a)-(b), 10.2(e) i 10.3(a)-(b) su se pokazale kao naročito korisne.

Ključno pitanje 10.1

U kojoj meri država primenjuje ciljane finansijske sankcije u skladu sa (i) Rezolucijom 1267 Saveta bezbednosti UN i narednim rezolucijama koje su iz nje nastale i (ii) Rezolucijom 1373 Saveta bezbednosti UN (na nadnacionalnom ili nacionalnom nivou, bilo na predlog same države ili nakon preispitivanja, kako bi se izašlo u susret zahtevu druge države)?

Primeri korisnih podataka i statistike

- a. Broj fizičkih i pravnih lica koji podležu primeni ciljanih finansijskih sankcija u skladu sa RSBUN 1267 (raščlanjen prema Rezolucijama)
- b. Broj fizičkih i pravnih lica dodatih na nacionalne liste ili čija je imovina na drugi način zamrznuta, na godišnjem nivou, u poređenju sa brojem lica dodatih na listu u skladu sa RSBUN 1267
- c. Broj računa i ukupna vrednost sredstava i/ili imovine koji podležu primeni ciljanih finansijskih sankcija u skladu sa RSBUN 1267 (raščlanjen prema Rezolucijama)
- d. Prosečno vreme za zamrzavanje sredstava ili imovine u skladu sa Rezolucijama SBUN i/ili međunarodnim zahtevima
- e. Broj međunarodnih zahteva (i) primljenih u, (ii) izdatih od strane države u skladu sa RSBUN 1373
- f. Broj lica označenih od strane države u skladu sa RSBUN 1373

- g. Broj odbijenih transakcija u državi u skladu sa ciljanim finansijskim sankcijama
- h. Broj potvrđenih grešaka upućenih organima finansijskih institucija (npr. lica sa istim ili sličnim imenom kao imena označenih lica)
- i. Prosečno vreme potrebno za označavanje lica nakon što su stavljena na listu UN

Opšte napomene

Analiza podataka

- Podaci o ovom ključnom pitanju su relevantni za procenu doslednosti sprovođenja Rezolucija SBUN sa profilom rizika države u pogledu ovog specifičnog pitanja. Niske brojke u podacima dostavljenim za ovo ključno pitanje ne treba automatski povezivati sa niskim nivoom delotvornosti.
- Države treba da pokažu da postoje odgovarajući mehanizmi i resursi i da niske brojke po ovom pitanju nisu povezane sa niskim nivoom sprovođenja, već da su u skladu sa profilom rizika države.

Ključno pitanje 10.2

U kojoj meri je, bez prekidanja zakonitih aktivnosti NPO, država sprovedla ciljani pristup, sprovedla aktivnosti podrške i izvršila nadzor u radu sa NPO koje su pod rizikom od pretnje da budu predmet zloupotrebe u terorističke svrhe?

Primeri korisnih podataka i statistike

- a. Vrste i broj NPO u državi
- b. Broj aktivnosti praćenja i nadzora nad NPO sektorom u vezi sa FT

Napomene: Potrebno je objasniti aktivnosti pregleda i praćenja, npr. inspekcije u cilju SPN/FT, posredno praćenje, dokumentarna analiza, naknadne radnje.

- c. Broj sankcija i drugih korektivnih mera u vezi sa FT preduzetih protiv NPO

Napomene: Sankcije treba raščlaniti prema vrstama (novčane kazne, upravne mere, itd.) i nivoima. Informacija o vrstama NPO koje su predmet sankcija su takođe dragocene.

- d. Broj aktivnosti uključivanja ili podrške (uključujući izdavanje smernica) NPO sektoru u pogledu mera za borbu protiv FT i trendova

Napomene: Sve mere koje su organi usvojili u ovom sektoru mogu se uključiti u informacije koje se dostavljaju evaluacionom timu. Kratko objašnjenje o prirodi različitih aktivnosti preduzetih u ovom pogledu će pružiti relevantne informacije o nivou posvećenosti i kvalitetu angažovanja.

- e. Broj istraga, krivičnih postupaka, osuđujućih presuda i drugih intervencija u vezi sa zloupotrebom NPO od strane terorista, raščlanjen prema vrsti

Opšta napomena

Analiza podataka

- Kako je naglašeno u okviru Ključnog pitanja 10.1, država je odgovorna da pokaže da je sistem za sprečavanje FT delotvoran, a niske brojke u podacima dostavljenim za ovo ključno pitanje ne znače ni dobar ni loš nivo učinka. Umesto toga, države treba da pokažu da su niske brojke u skladu sa profilom rizika države.

Ključno pitanje 10.3

U kojoj meri su teroristi, terorističke organizacije i finansijeri terorizma lišeni (bilo posredstvom krivičnih, građanskopravnih ili upravnih procesa) imovine i sredstava izvršenja povezanih sa aktivnostima FT?

Primeri korisnih podataka i statistike

- a. Broj predmeta u kojima je imovina terorista ili kriminalaca koji se bave FT zaplenjena ili oduzeta
- b. Vrednost zaplenjene ili oduzete imovine od terorista ili kriminalaca koji se bave FT
- c. Broj pravnih lica koja su zaplenjena ili oduzeta jer sadrže imovinu terorista ili kriminalaca koji se bave FT, ili su na drugi način povezana sa FT ili terorizmom.

Opšta napomena

V. napomene za NI.8.

Ključno pitanje 10.4

U kojoj meri su mere navedene iznad u skladu sa sveobuhvatnim profilom rizika države od FT?

Opšta napomena**Prikupljanje i predstavljanje podataka**

- Da bi podržale procenu doslednosti mera koje je država donela sa profilom rizika te države po ovom pitanju, jurisdikcije mogu koristiti nekoliko statistika uključenih u prethodna ključna pitanja u okviru ovog NI.

NEPOSREDNI ISHOD 11

Teroristi, terorističke organizacije i finansijeri terorizma se sprečavaju u prikupljanju, premeštanju i korišćenju sredstava, kao i da zloupotrebljavaju NVO sektor.

111. Ovaj samostalni ishod bavi se svim aspektima borbe protiv finansiranja širenja oružja za masovno uništenje (uz izuzetak koordinacije između organa, čime se bavi NI.1). Fokus je na ciljanim finansijskim sankcijama koje proizilaze iz Rezolucija Saveta bezbednosti UN koje se odnose na finansiranje širenja oružja za masovno uništenje. Procena delotvornosti treba da bude usmerena na delotvornost sprovođenja ciljanih finansijskih sankcija. Niske brojke kada je reč o zamrznutoj imovini ili istragama ne treba automatski povezivati sa niskim nivoom delotvornosti. NO.11 obuhvata podatke o nadzoru, koji u pogledu ciljanih finansijskih sankcija povezanih sa FT nisu obuhvaćeni NI.10, već NI.3.

112. Da bi se demonstrirala delotvornost u okviru NI.11, Metodologija navodi sledeće primere kvantitativnih informacija koje država može da obezbedi:

- Računi fizičkih i pravnih lica koji su predmet ciljanih finansijskih sankcija; vrednost zamrznutih sredstava i imovine; utrošeno vreme za označavanje fizičkih i pravnih lica; utrošeno vreme za zamrzavanje sredstava i imovine fizičkih i pravnih lica nakon njihovog označavanja od strane Saveta bezbednosti UN.

113. U tabeli u nastavku navedeni su dodatni primeri podataka i statistike koji mogu biti relevantni za procenu NI.11. Na osnovu inicijalnih procena, stavka 11.2(c) se pokazala kao naročito korisna.

Ključno pitanje 11.1

U kojoj meri država sprovodi, bez odlaganja, ciljane finansijske sankcije u skladu sa Rezolucijama Saveta bezbednosti UN u cilju borbe protiv finansiranja širenja OMU?

Primeri korisnih podataka i statistike

- a. Prosečno vreme potrebno za sprovođenje zamrzavanja sredstava ili imovine u zemlji primenom ciljanih finansijskih sankcija kada je lice povezano sa sredstvima ili imovinom označeno u skladu sa RSBUN o sprečavanju širenja oružja za masovno uništenje
- b. Prosečno vreme potrebno za označavanje lica kao lica koja podležu primeni domaćih ciljanih finansijskih sankcija kada je lice povezano sa sredstvima ili imovinom označeno u skladu sa RSBUN o sprečavanju širenja oružja za masovno uništenje

Ključno pitanje 11.2

U kojoj meri se identificuju sredstva i druga imovina označenih fizičkih i pravnih lica (i onih koji postupaju za njihov račun ili po njihovom uputstvu) i takva fizička i pravna lica se sprečavaju da upravljaju ili izvršavaju finansijske transakcije povezane sa širenjem OMU?

Primeri korisnih podataka i statistike

- a. Ukupan broj sredstava ili druge imovine koja podleže primeni ciljanih finansijskih sankcija koje se odnose na fizička i pravna lica označena u skladu sa RSBUN o sprečavanju širenja oružja za masovno uništenje
- b. Broj istraga povreda ciljanih finansijskih sankcija koje se odnose na fizička i pravna lica označena u

skladu sa RSBUN o sprečavanju širenja oružja za masovno uništenje

- c. **Ukupna vrednost sredstava ili imovine zamrzнуте у складу са циљаним финансијским санкцијама које се односе на физичка и правна лица означена у складу са RSBUN о спречавању шirenja oružja za masovno uništenje**

Ključno pitanje 11.3

U kojoj meri finansijske institucije i DNFBP poštuju i razumeju svoje obaveze u pogledu ciljanih finansijskih sankcija koje se odnose na finansiranje širenja OMU?

Primeri korisnih podataka i statistike

- a. **Broj identifikovanih povreda propisa od strane FI ili DNFBP, u vezi sa finansiranjem širenja oružja za masovno uništenje**
- b. **Broj sankcija ili drugih korektivnih mera primenjenih na FI i DNFBP u vezi sa finansiranjem širenja oružja za masovno uništenje, raščlanjen da pokaže:**
 - vrstu i nivo sankcija
- c. **Broj aktivnosti uključivanja i podrške sprovedenih sa FI i DNFBP u vezi sa finansiranjem oružja za masovno uništenje**

Napomena: Prema opštim načelima navedenim iznad u pogledu analize podataka, ove informacije treba razmatrati zajedno sa prirodom mera preduzetih po ovom pitanju (kvalitet, obim uključivanja, itd.).

Opšta napomena

Prikupljanje i predstavljanje podataka

- Podaci navedeni iznad mogu se raščlaniti prema vrsti FI, DNFBP i/ili drugih obveznika.

Ključno pitanje 11.4

Koliko dobro relevantni nadležni organi prate i osiguravaju usklađenost finansijskih institucija i DNFBP sa njihovim obavezama u pogledu ciljanih finansijskih sankcija koje se odnose na finansiranje širenja OMU?

Primeri korisnih podataka i statistike

Broj pregleda i praćenja FI i DNFBP u pogledu poštovanja ciljanih finansijskih sankcija koje se odnose na finansiranje oružja za masovno uništenje

Opšta napomena

Prikupljanje i predstavljanje podataka

- Podaci navedeni iznad mogu se raščlaniti prema vrsti FI, DNFBP i/ili drugih obveznika.

V. IZVORI

FATF (2012), *International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation* ('The FATF Forty Recommendations'), FATF, Paris,
www.fatf-gafi.org

FATF (2013a), *Methodology for Assessing Technical Compliance with the FATF Recommendations and the effectiveness of AML/CFT Systems* ('The Methodology'), FATF, Paris,
www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/
fatfissuesnewmechanismstostrengthenmoneylaunderingandterroristfinancingcompliance.html

FATF (2013b), *Guidance on National Money Laundering and Terrorist Financing Risk Assessment*,
FATF, Paris
www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/
nationalmoneylaunderingandterroristfinancingriskassessment.html

(FATF (2012) Best Practices on Confiscation (Recommendations 4 and 38) and a Framework for Ongoing Work on Asset Recovery, FATF, Paris)
www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/
bestpracticesonconfiscationrecommendations4and38andaframeworkforongoingworkonassetrecovery.html

DRUGI KORISNI IZVORI:

IMF (2011a), *Effectiveness Indicators Research* (unpublished but shared with the FATF)

IMF (2011b), *AML/CFT Data Inventory Survey* (unpublished but shared with the FATF)

MONEYVAL (2013), Template for 4th assessment visits progress reports (unpublished; excerpt attached in Annex 2).

Organisation for Security and Co-operation in Europe (OSCE) (2012), OSCE Handbook on Data Collection in Support of Money Laundering and Terrorism Financing National Risk Assessment, Vienna, www.osce.org/eea/96398

OSCE (2012), *Handbook on Data Collection in Support of Money Laundering and Terrorism Financing / National Risk Assessments* (2012), OSCE, Vienna, Austria, www.osce.org/eea/96398).

VI. ANEKS 1: STUDIJA SLUČAJA

STUDIJA SLUČAJA: INICIJATIVA ZA VOĐENJE PODATAKA O SPN/FT U CELOJ VLADI

Sa velikim brojem zainteresovanih strana, režim za SPN/FT relevantne države trebalo je da unapredi prikupljanje podataka u oblastima u kojima su identifikovani nedostaci i da ujednači prikupljanje podataka tamo gde je bilo raspoloživo više izvora podataka. U okviru inicijative za vođenje podataka o SPN/FT pokrenuta je izrada studije opravdanosti. Cilj projekta bio je da se za režim za SPN/FT i partnerima pruže neophodne informacije za procenu delotvornosti budućih evaluacija i da se obezbede informacije za upravljanje režimom za SPN/FT o nedostacima u zakonskim propisima, politikama, primeni, operacijama, obukama, itd. Smatralo se da bi projekat takođe trebalo da unapredi sposobnost države za procenu rizika od PN/FT u budućnosti.

Ciljevi projekta obuhvatali su obezbeđivanje zajedničke platforme za objedinjavanje širokog raspona podataka i informacija koje su vodili partneri u okviru režima za SPN/FT, a u svrhu identifikovanja informacija, nedostajućih podataka i nedostataka i traženja sredstava za otklanjanje tih nedostataka.

Konkretni skupovi podataka identifikovani su za svaku od oblasti SPN/FT, u cilju utvrđivanja najnižeg zajedničkog imenioca podataka za različite zahteve za izveštavanjem i evaluacijom. Informacije su obuhvatale podatke koji podržavaju 11 NI Procene delotvornosti FATF.

Faze i vremenski okvir. Nakon odobrenja višeg rukovodstva među svim partnerima u režimu za SPN/FT, projekat je obuhvatio 5 faza, a za razvoj svake do njih bilo je potrebno 2 do 3 meseca:

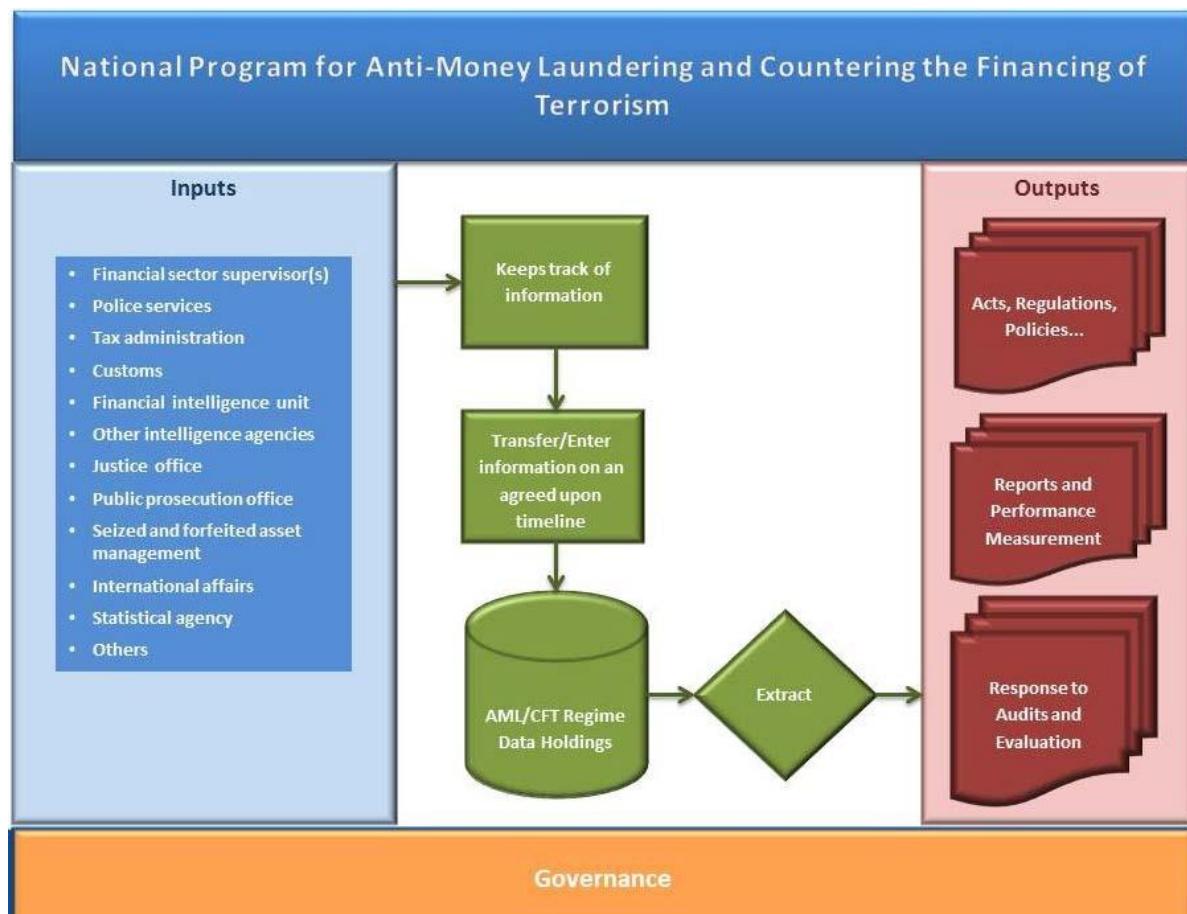
Faza 1- Izrada liste podataka koje svi partneri treba dostave da bi podržali sopstvene nadležnosti u okviru režima za SPN/FT. To je obuhvatalo i pregled podataka i informacija koje su partneri već dostavljali u prošlosti i tokom samoprocene u odnosu na standarde FATF, pregled informacija koji bi bio poželjan u "najboljem scenariju", i podatke koje je zavod za statistiku države prikupljaо о SPN/FT. Ova faza je osmišljena da bi se uspostavilo jasno razumevanje o informacijama i podacima neophodnim od partnera na sistematskoj (godišnjoj) bazi kao podrška režimu za SPN/FT.

Faza 2- Konsultacije sa svakim partnerom za informisanje o potrebama za informacijama/ podacima, i za utvrđivanje onih koji se lako mogu pribaviti, onih koji će morati da budu izmenjeni zbog obrade, i koji podaci i informacije mogu da se pruže umesto traženih informacija u slučaju kada one nisu dostupne. Tokom ove faze, partneri su mogli da istaknu potrebu za dodatnim resursima kako bi prilagodili svoje procese prikupljanja i razmene podataka. Samoprocena države u odnosu na Standarde FATF, sprovedena tokom tog perioda, u velikoj meri je pomogla u identifikovanju potreba za podacima, postojeće nedostatke i razvoj novih skupova podataka.

Faza 3- Razvoj opcija za upravljanje režimom za SPN/FT u vezi sa prikupljanjem i vođenjem podataka u cilju obezbeđivanja dugoročne implementacije ovog projekta, uključujući ključne uloge partnera u popunjavanju i vođenju različitih skupova podataka, učestalost izveštavanja, i sveobuhvatnu odgovornost za okvir. Ove opcije obuhvatale su konsultacije sa partnerima za razjašnjavanje bilo kakvih zabrinutosti (npr.: u vezi sa resursima, klasifikacijom informacija, pristupom sistemu, pitanjima koja se tiču izvodljivosti, itd.). Nakon toga, pribavljena je saglasnost odgovarajućih organa (npr. organizacije odgovorne za koordinaciju SPN/FT u državi, nacionalni komitet) kako bi se obezbedio nastavak projekta, i kako bi se opredelili potrebnii resursi svim partnerskim odeljenjima i službama.

Faza 4- Izrada opcija da bi se podržao koncept vođenja podataka za svrhe režima SPN/FT uključujući i u potpunosti opravdan poslovni slučaj u odnosu na upravljanje projektom za razmatranje od strane odgovarajućih organa kao što su finansijski, IT i direktor za komunikacije. Poslovni slučaj može obuhvatati projektne finansijske procene i tekuće zahteve za finansiranjem za svaku od opcija.

Faza 5- Odabir opcije za vođenje podataka, uzimajući u obzir prethodne odluke i razmatranja. Odabrana opcija je bila dovoljno fleksibilna da može da bude izmenjena i proširena tokom vremena, budući da analize režima za SPN/FT moraju da evoluiraju, kao i da se potencijalno ažuriraju u budućnosti.

Naučene lekcije ove države obuhvatale su sledeće nalaze:

- Izazovi u usklađivanju velikog broja zainteresovanih strana su brojni i složeni, ali doslednost u prikupljanju i razmeni podataka ostaje centralno pitanje.
- Konsultacije na bilateralnoj i multilateralnoj bazi postale su važne kako bi se postigao dogovor o onome što često ostaje najniži zajednički imenilac, suprotno idealnom skupu podataka koji bi se prikupljao.
- Partneri treba da ispune svoje nadležnosti koje premašuju SPN/FT i kreiraju sinergije gde god je to moguće za režim SPN/FT u celini. Ovo se

odnosi na održivost projekta kako bi skupom podataka moglo da se upravlja, ali i da se usaglase kapaciteti i resursi partnera. Npr. različiti vremenski okvir otežava uporedivost između odeljenja, i važno je da se uspostavi vremenski okvir koji je prihvatljiv za svakog partnera za prikupljanje/ekstrahovanje podataka o istom vremenskom okviru u cilju poređenja.

- Nekoliko ministarstava/službi može biti nadležno za informacije o svakom predmetu kako se predmet kreće kroz kontinuum SPN/FT uključujući i pravosudni i pravni sistem, i osiguravanje doslednog praćenja i razumevanja ovih skupova podataka može pokrenuti izmene velikog broja procesa koji se koriste za prikupljanje podataka.
- Integracija podataka između partnera mora uzeti u obzir mogućnosti baza podataka svakog od partnera. Npr. neki programi mogu automatski da sačuvaju i rekreiraju upite sa malo dodatnog npora, dok drugi sistemi mogu biti više manuelne prirode te zahtevaju dosta vremena i napora. Pregovaranje o raspoloživim novčanim i vremenskim resursima može postaviti određena ograničenja kada je reč o raspoloživosti određenih podataka.
- Korisni podaci za svrhe procene SPN/FT možda se nisu nužno inicijalno prikupljali za ovaj režim. To znači da se podaci koji su objedinjeni ili raščlanjeni na način koji pruža konkretne informacije za SPN/FT možda u prošlosti nisu prikupljali u željenom formatu, ali bi to svakako trebalo razmotriti kao mogućnost u godinama koje dolaze. Pored toga, podatke prikupljene u druge svrhe takođe može biti teško locirati, ali kroz konsultacije sa partnerima može se doći do novih izvora na koje se inicijalno nije pomicalo.

VII. ANEKS 2: IZVODI IZ DOSTUPNIH OBRAZACA ZA PRIKUPLJANJE PODATAKA I STATISTIKE U VEZI SA SPN/FT

PRIMER 1: MONEYVAL MODEL ZA 4. KRUG POSETA U OKVIRU PROCENA ZA IZVEŠTAJE O NAPRETKU (2013), STRANE 21- 25

4. Suspicious transaction reports and other reports where appropriate under domestic law

The following tables are intended to provide information on the effectiveness of the suspicious transaction reporting regime. The data collected should include both the number of suspicious transaction reports received by the FIU from reporting entities and a breakdown of disclosures about suspicious transactions. If the table reflects the number of transactions reported, rather than the number of reports, this must be clearly stated.

If there is a breakdown on the number of reports relating to attempted transactions compared to executed transactions then this information should also be included. This information can be included in a separate chart if more convenient.

4.1 STRs

Reporting entity	20xx				20xx				20xx			
	TOTAL STRs	Breakdown of STRs			TOTAL STRs	Breakdown of STRs			TOTAL STRs	Breakdown of STRs		
		ML	FT	Other criminal offences		ML	FT	Other criminal offences		ML	FT	Other criminal offences
FINANCIAL INSTITUTIONS												
Banks												
Insurance sector												
Securities sector												
Investment firms												
Currency exchange												
(please specify and add further rows as applicable)												
DNFBPs												
Casinos												
Real estate agents												
Dealers in precious metals/stones												
Lawyers												
Notaries												
Accountants												
Auditors												
Trust and company service providers												
Other professionals (please specify and add further rows as applicable)												
OTHER REPORTING ENTITIES (if applicable)												
(please specify and add further rows as applicable)												
TOTAL												

4.2 Reports filed on domestic or foreign currency transactions above a certain threshold (if applicable)

The following tables are intended to provide information on the effectiveness of the large transaction reporting regime. The data collected should include both the number of reports received from reporting entities and a split between domestic and foreign currency if available. If the table reflects the number of transactions reported, rather than the number of reports, this must be clearly stated.

If there is no requirement to report domestic or foreign currency transactions above a certain threshold this should be clearly stated.

Reporting entity	20xx			20xx			20xx		
	TOTAL CTRs	Domestic currency	Foreign currency	TOTAL CTRs	Domestic currency	Foreign currency	TOTAL CTRs	Domestic currency	Foreign currency
FINANCIAL INSTITUTIONS									
Banks									
Insurance sector									
Securities sector									
Investment firms									
Currency exchange									
(please specify and add further rows as applicable)									
DNFBPs									

Casinos									
Real estate agents									
Dealers in precious metals /stones									
Lawyers									
Notaries									
Accountants									
Auditors									
Trust and company service providers									
Other professionals (please specify and add further rows as applicable)									
TOTAL									

4.3 Judicial Proceedings related to reports filed

In order to assess the quality of the reports received additional information is required on how the reports were handled and disseminated and how many reports resulted in judicial proceedings. The report should reflect "cases" investigated rather than the number of individual reports involved in an investigation.

If the relevant information is available in a different format then this may be used instead.

	FIU Cases in the reference year			Related judicial proceedings in reference year – Number of cases						Related judicial proceedings in reference year – number of persons					
				Prosecution (based on FIU disseminated cases)			Convictions (final)			Prosecution (based on FIU disseminated cases)			Convictions (final)		
	Under analysis at year end	Archived in reference year	Reports disseminated for investigation	ML	FT	Other criminal offences	ML	FT	Other criminal offences	ML	FT	Other criminal offences	ML	FT	Other criminal offences
20xx															
20xx															
20xx															

4.4 Reports filed on cross border transportation of currency and bearer negotiable instruments

The following table is intended to provide information on the effectiveness of the procedures for identifying cross border transportation of currency, etc.. The data collected should include both the number of suspicious transaction reports received from reporting entities. If the table reflects the number of transactions reported, rather than the number of reports, this must be clearly stated.

Cross border transportation of currency and bearer negotiable instruments									
Year	Number of declarations or disclosures				Suspicious cross border incidents			Assets restrained (amount in EUR)	
	Incoming		Outgoing						
	Currency	Bearer negotiable instruments	Currency	Bearer negotiable instruments	Suspicions of ML	Suspicions of FT	False declarations		
20xx									
20xx									
20xx									

Primer 2: OEBS Priručnik za prikupljanje podataka o pranju novca i finansiranju terorizma (2012), strane 47- 49

Dostupno **onlajn** na adresi: www.osce.org/eea/96398